

Τ.Ε.Ι ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Σ.Σ.Ο.Ε

Η ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ
ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ.
Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
Δρ. Τάκης Νικολόπουλος

Ο
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ
Σπύρος Κουρής
Α.Μ 4431

Μεσολόγγι 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο Η μετάβαση στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα.....	13
1.1 Έκθεση Werner και Νομισματικό Φίδι.....	13
1.2 Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα(ΕΝΣ) και η ECU.....	17
1.3 Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και Ενιαία Εσωτερική Αγορά.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο Οικονομική Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ).....	25
2.1 Κύρια στοιχεία της Ο.Ν.Ε.....	25
2.2 Συνθήκη του Μάαστριχτ και θέσπιση του «ΕΥΡΩ».....	28
2.3 Συνθήκη του Άμστερνταμ.....	37
2.4 Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ) και Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών(Ε.Σ.Κ.Τ).....	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο Οι συνέπειες από την εφαρμογή του «ΕΥΡΩ».....	43
3.1 Οι επιδράσεις του «ΕΥΡΩ»στα κράτη – μέλη, στις επιχειρήσεις και στους πολίτες.....	43
3.2 Η εφαρμογή και οι συνέπειες του«ΕΥΡΩ» στην Ελλάδα.....	49
3.3 Τα τραπεζογραμμάτια «ΕΥΡΩ» και οι υποδιαιρέσεις του.....	55
3.4 Οι ιστορικοί σταθμοί που οδηγούν στο ενιαίο νόμισμα «ΕΥΡΩ».....	59
3.5 Συμπεράσματα	62
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	
Το χρονοδιάγραμμα της ευρωπαϊκής οικοδόμησης	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	
Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 139 11/5/98 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 974/98 του Συμβουλίου, της 3ης Μαΐου 1998, για την εισαγωγή του Ευρώ.....	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
Α. ΕΓΚΡΙΤΟΣ ΤΥΠΟΣ.....	75
Β. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ.....	77
Γ. ΒΙΒΛΙΑ.....	78

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πενήντα περίπου χρόνια μετά την γέννηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στις αρχές της δεκαετίας του 50, τα δεκαπέντε κράτη-μέλη, συνήλθαν στις Βρυξέλλες, στις 2 Μαΐου 1998, για να ορίσουν ποια κράτη-μέλη θα συμμετάσχουν στη ζώνη του «ΕΥΡΩ», από την 1^η Ιανουαρίου 1999.

Η συνάντηση αυτή, είχε κοσμοϊστορική σημασία διότι έγινε πραγματικότητα το όνειρο, η καθιέρωση του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος, «ΕΥΡΩ».

Πρόκειται για ένα μεγάλο βήμα στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης αλλά συγχρόνως και μιας νέας περιόδου ανάπτυξης και ευημερίας, για την Ευρώπη του 2000.

Η Ελλάδα φιλοδοξεί να συμμετάσχει στο ενιαίο νόμισμα από την 1^η Ιανουαρίου του 2001.

Η ένταξη της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές κοινότητες και η συμμετοχή της στην ευρωπαϊκή ένωση, αναμφισβήτητα σηματοδοτεί μια νέα εποχή της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.

Οι συνεχόμενες και ραγδαίες εξελίξεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στην ήπειρό μας και που επηρεάζουν άμεσα την Ελλάδα, με προβλημάτισαν και με παρακίνησαν, ώστε η πτυχιακή εργασία μου να έχει ως θέμα, όλα αυτά τα γεγονότα τα οποία διαμόρφωσαν την Ευρώπη, στην οποία ζούμε και που αποτελούν τα κλειδιά για την ήπειρό μας στο μέλλον.

Στόχος μου είναι να δώσω μέσω της εργασίας αυτής, συνοπτικές αλλά περιεκτικές περιγραφές για τα διάφορα γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα στην διάρκεια των τελευταίων πενήντα χρόνων και τα οποία αφορούν την ευρωπαϊκή ενοποίηση, ένα από τα μεγαλύτερα ιστορικά επιτεύγματα του αιώνα μας.

Έτσι η εργασία μου αποτελεί μια προσπάθεια όπου περιγράφονται οι κυριότερες οικονομικές και νομισματικές πολιτικές της ευρωπαϊκής ένωσης.

Ειδικότερα εξετάζει:

α) τα διάφορα στάδια της οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης.

β) Το μηχανισμό και τη σημασία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ),

γ) την Οικονομική Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ),

δ) την θέσπιση του «ΕΥΡΩ», τις συνέπειες από την εφαρμογή του στα κράτη-μέλη, στις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

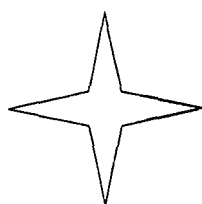
ε) Τέλος τις διάφορες επιπτώσεις από την εφαρμογή του «ΕΥΡΩ» στην Ελλάδα.

Στο τέλος ακολουθούν δύο παραρτήματα.

Μεσολόγγι 15/6/98

Σ. Κουρής

Σπουδαστής Τ.Ε.Ι / Σ.Δ.Ο / Σ.Σ.Ο.Ε

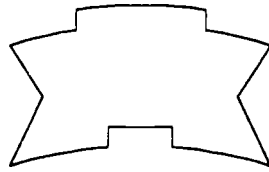

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

- 1) *Ε.Ν.Σ* *Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα*
- 2) *Ε.Κ.Α.Χ* *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα*
- 3) *Ε.Ο.Κ* *Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα*
- 4) *Ε.Ε.Π* *Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη*
- 5) *Ε.Κ.Α.Ε* *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας*
- 6) *Ε.Τ.Ν.Σ* *Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας*
- 7) *Ε.Τ.Π.Α* *Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης*
- 8) *Ε.Ε* *Ευρωπαϊκή Ένωση*
- 9) *Ε.Ν.Ι* *Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα*
- 10) *Ε.Κ.Τ* *Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα*
- 11) *Ε.Σ.Κ.Τ* *Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών*
- 12) *Ε.Κ.Α* *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άμυνας*
- 13) *Ε.Δ.Ε* *Ένωση Δυτικής Ευρώπης*
- 14) *Ε.Ζ.Ε.Σ* *Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών*
- 15) *Ε.Σ.Υ* *Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα*
- 16) *Κ.Ε.Δ* *Κοινοτικό Εξωτερικό Δασμολόγιο*
- 17) *Μ.Σ.Ι* *Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών*
- 18) *Ο.Ν.Ε* *Οικονομική Νομισματική Ένωση*
- 19) *Ο.Ο.Σ.Α* *Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης*

ΕΥΡΩ:

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο όρος οικονομική ενοποίηση, έχει χρησιμοποιηθεί με διάφορες έννοιες και οι ορισμοί οι οποίοι έχουν δοθεί κατά καιρούς στον όρο αυτό διαφέρουν.

Όσο αφορά, την μορφή της οικονομικής ενοποίησης, διακρίνουμε διάφορες εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι: η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, η τελωνειακή ένωση, η κοινή αγορά και η πλήρη οικονομική ένωση.

Στην πράξη όμως, συναντά κανείς διάφορες ενδιάμεσες μορφές, οι οποίες περιλαμβάνουν στοιχεία από δύο ή περισσότερες κατηγορίες ενώσεων.

Αλλά, με τον όρο νομισματική ενοποίηση, συνήθως, εννοούμε μια περιοχή στην οποία οι συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων των κρατών-μελών της είναι αμετάκλητα σταθερές μεταξύ τους, ενώ συγχρόνως υπάρχει πλήρης κινητικότητα κεφαλαίων ανάμεσα στα κράτη-μέλη της ένωσης.

Η ενοποίηση αυτή, οδηγεί στην ύπαρξη ενός κοινού νομίσματος και στην αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων των κρατών-μελών της ένωσης με το κοινό νόμισμα.

Λέγεται, ότι οι εμπνευστές της νομισματικής ένωσης της Ευρώπης, ήταν ο Γερμανός καγκελάριος Χέλμουτ Κολ, και ο τότε πρόεδρος της Γαλλίας Φρανσουά Μιτεράν, των οποίων τα σχέδια προώθησε ο πρόεδρος της ευρωπαϊκής επιτροπής Ζακ Ντελόρ στην σύνοδο κορυφής του Μάαστριχ τον Δεκέμβριο του 1991.¹

Η επιθυμία, όμως, για νομισματική, σταθερότητα στην Ευρώπη είναι πολύ παλιά και έχει βαθιές ρίζες.

Εδώ και περισσότερο από 130 χρόνια η Γαλλία δημιούργησε τη **Λατινική Νομισματική Ενοποίηση** στην οποία είχαν ενσωματωθεί το Βέλγιο, η Ιταλία, η Ελβετία, η Βουλγαρία και η Ελλάδα.

Αλλά, όπως αποδείχθηκε, εκείνη η νομισματική ένωση δεν είχε ζωή.

Επίσης, ο Βίκτωρ Ουγκώ αναφέρεται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης, που απέβλεπε σ' ένα ανθρωπιστικό και ειρηνιστικό ιδανικό.

Στη συνέχεια, είχαμε την Γερμανική νομισματική ένωση τη γνωστή περίοδο του «κανόνας χρυσού».

¹ Βλέπε, Economist Publicatios «Η Ελπίδα για μια νέα Ευρώπη» 5/98 Σελίς 1 - 2

Ακολούθησαν οι τραγικές συγκρούσεις που σύντριψαν την Ευρώπη στις δεκαετίες του 20 και του 30 οι οποίες ενίσχυσαν την επιθυμία για μια ενοποίηση της Ευρώπης για να ξεπεράσει τους εθνικούς ανταγωνισμούς.

Οι λαοί της Ευρώπης συνειδητοποιούσαν ολοένα και περισσότερο ότι η διαίρεση της Ευρώπης ήταν αναπόφευκτο να οδηγεί σε πολέμους.

Το 1946, ο πρωθυπουργός της Αγγλίας, Ουίνστον Τσόρτσιλ, σε μια διάλεξη του στο πανεπιστήμιο της Ζυρίχης, πρότεινε τη δημιουργία ενός είδους Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης και ως πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση αυτή πρότεινε τη σύμπραξη μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας.

Το 1947, ο υπουργός εξωτερικών της Αμερικής G. Marshall ανακοίνωνε την χορήγηση οικονομικής βοήθειας στα κράτη της Ευρώπης με την προϋπόθεση της στενότερης συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη της Δ. Ευρώπης.²

Η πρόταση αυτή έγινε δεκτή από 16 ευρωπαϊκά κράτη, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Έτσι το 1948 δημιουργήθηκε ο **Οργανισμός Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας**, ο οποίος αποτέλεσε την πρώτη προσπάθεια συνεργασίας των ευρωπαϊκών κρατών μεταξύ τους.

Ο οργανισμός αυτός, μετονομάστηκε αργότερα **Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης** που υπάρχει μέχρι σήμερα.

Το 1950, R. Schuman, υπουργός εξωτερικών της Γαλλίας, σε ομιλία του εμπνευσμένη από τον Jean Monnet, πρότεινε να τεθεί η παραγωγή και η διάθεση άνθρακα και χάλυβα της Γαλλίας και Γερμανίας κάτω από μια κοινή Αρχή, στα πλαίσια ενός Οργανισμού, ανοικτού στις άλλες χώρες της Ευρώπης.

Αυτό έλεγε, θα έπρεπε να αποτελέσει το πρώτο βήμα για μια ευρωπαϊκή ομοσπονδία.

Η πρόταση αυτή γίνεται ένθερμα δεκτή από τη Γερμανία, την Ιταλία, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, και την Ολλανδία.

Η συνθήκη για την ίδρυση της πρώτης ευρωπαϊκής κοινότητας, της **Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ)** υπογράφεται στο Παρίσι τον **Απρίλιο του 1951**.

Σύμφωνα με την συνθήκη αυτή, προβλέπεται η δημιουργία κοινής αγοράς, στα προϊόντα του άνθρακα και χάλυβα, η οποία θα

² Βλέπε, Θ. Γεωργακόπουλος, 1995, «Η Ευρωπαϊκή Ένωση, θεσμοί και πολιτικές» Σελίς 15

εξασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων αυτών, καθώς επίσης και των εργαζόμενων στους τομείς αυτούς.

Η ευρωπαϊκή ένωση του 1998 είναι το αποτέλεσμα των προσπαθειών που κατέβαλαν από το 1950 οι υποστηρικτές της κοινοτικής Ευρώπης.

Η συνθήκη του Παρισιού που ιδρύει το 1951 την Ε.Κ.Α.Χ και η συνθήκη της Ρώμης η οποία δημιουργεί το 1957 την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα(Ε.Ο.Κ) και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας οι οποίες τροποποιήθηκαν το 1986 από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και το 1992 από την συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, που εγκρίθηκε στο Μάαστριχτ καθώς επίσης και από την συνθήκη του Άμστερνταμ το 1997, αποτελούν τις θεσμικές βάσεις που δημιουργούν μεταξύ των κρατών-μελών νομικούς δεσμούς που υπερβαίνουν τις συμβατικές σχέσεις μεταξύ των κρατών.³

Η Ευρωπαϊκή Ένωση νομοθετεί νόμους οι οποίοι εφαρμόζονται άμεσα στους ευρωπαίους πολίτες και δημιουργεί ειδικά δικαιώματα προς όφελος των πολιτών της.

Μετά την απόρριψη εκ μέρους της Γαλλικής Εθνοσυνέλευσης της συνθήκης περί ιδρύσεως της **Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άμυνας(Ε.Κ.Α)**, το **1954**, τα έξι κράτη –μέλη αποφασίζουν το **1957** να δημιουργήσουν μια κοινότητα βασισμένη στην ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών και εργαζομένων.

Βάση της έκθεσης του υπουργού εξωτερικών του Βελγίου Spaak αποφασίστηκε να αρχίσει η προετοιμασία δυο συνθηκών, για την δημιουργία μιας κοινής αγοράς για όλα τα προϊόντα και μιας κοινότητας για την ατομική ενέργεια.

Οι συνθήκες αυτές, υπεγράφησαν από τις έξι χώρες μέλη της Ε.Κ.Α.Χ στην **Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957**, και άρχισαν να ισχύουν **1^η Ιανουαρίου 1958**.⁴

Με τις συνθήκες αυτές, δημιουργείται η **Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα(Ε.Ο.Κ)** και η **Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας(Ε.Κ.Α.Ε)**.

Η ίδρυση της κοινής αγοράς, δεν προέβλεπε και την νομισματική ένωση, μεταξύ των κρατών- μελών, διότι ο κύριος στόχος των συνθηκών ήταν η δημιουργία μιας κοινής αγοράς, με σκοπό να

³ Βλέπε, P. Fontaine, Ευρωπαϊκή Τεκμηρίωση «Δέκα μαθήματα για την Ευρώπη» 7/95 Σελίς 15

⁴ Βλέπε, Θ. Γεωργακόπουλος, 1995 «Η Ευρωπαϊκή Ένωση, θεσμοί και πολιτικές» Σελίς 19

προωθήσει την αρμονική ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της κοινότητας.

Η ομαλή λειτουργία μιας τέτοιας αγοράς δεν απαιτούσε και την νομισματική ένωση των κρατών-μελών, επειδή τότε λειτουργούσε ακόμη το σύστημα σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών το οποίο είχε συμφωνηθεί στο **Bretton Woods** που εξασφάλιζε τις αναγκαίες συνθήκες ομαλής λειτουργίας της.

Από το 1962, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδίαζε να προτείνει την καθιέρωση ενός κοινού νομίσματος.

Στα τέλη της δεκαετίας, το σύστημα Bretton Woods άρχισε να καταρρέει και η αποσύνδεση του δολαρίου με το χρυσό το 1971 από τον πρόεδρο Νίξον έδωσε την χαριστική βολή.

Το 1969 η ανατίμηση του Γερμανικού μάρκου έναντι του Γαλλικού φράγκου προκάλεσε τόση αναστάτωση σε ολόκληρη την Ευρώπη ώστε ο τότε καγκελάριος της Δ. Γερμανίας Βιλς Μπράντ επανέφερε εκ νέου το σχέδιο για την νομισματική ένωση της Ευρώπης.

Την 1^η Ιουλίου 1968, καταργούνται όλοι οι βιομηχανικοί δασμοί και οι κοινές πολιτικές, κυρίως η γεωργική και εμπορική εφαρμόζονται στη διάρκεια της δεκαετίας.

Οι επιτυχίες των έξι κρατών-μελών πείθουν την Αγγλία, την Δανία και την Ιρλανδία να προσχωρήσουν στην ένωση.

Έτσι, η πρώτη διεύρυνση γίνεται το 1973 και τα μέλη κοινότητας από έξι αυξάνονται σε εννέα.

Με την διεύρυνση, πραγματοποιείται από κοινού, η εφαρμογή νέων πολιτικών (κοινωνική, περιφερειακή, περιβαλλοντική).

Η θέσπιση, το 1979 του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος συνέβαλε στη σταθεροποίηση των συναλλαγματικών σχέσεων μεταξύ των κρατών-μελών.

Το 1981 είχαμε την προσχώρηση της Ελλάδας και αργότερα το 1986 της Ισπανίας και Πορτογαλίας.

Το 1985, με την δημοσίευση από την επιτροπή της Λευκής βίβλου, η Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση γίνεται πραγματικότητα.

Αυτή περιέχει ένα εκτενές σχέδιο για την δημιουργία μιας ενιαίας Ευρωπαϊκής αγοράς χωρίς σύνορα μέχρι το 1993.

Για την πραγματοποίηση της ενιαίας Ευρωπαϊκής αγοράς έπρεπε να εξαληφθούν ωρισμένα εμπόδια τα οποία διακρίνονται σε φυσικά, τεχνικά και φορολογικά.

Για την άρση των εμποδίων αυτών η επιτροπή πρότεινε την λήψη μιας σειράς από 300 μέτρα.

Οι προτάσεις αυτές της Επιτροπής θεσμοθετήθηκαν με την ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη η οποία άρχισε να ισχύει από το 1987.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη είναι η πρώτη αναθεώρηση της Συνθήκης της Ρώμης για την ίδρυση της κοινότητας από το 1957.

Χωρίς την ΕΕΠ η κοινότητα δεν θα ήταν σε θέση να ολοκληρώσει το πρόγραμμα της νομοθεσίας για την ενιαία αγορά χωρίς σύνορα.

Στις 9 και 10 Δεκεμβρίου 1991 στο Μάαστριχτ, οι αρχηγοί των κρατών μελών έλαβαν ιστορικές αποφάσεις για το μέλλον της κοινότητας.

Πρόκειται για την έναρξη μιας νέας εποχής, της εποχής του Μάαστριχτ.

Νέοι ορίζοντες ανοίγουν τώρα για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Συνθήκη αυτή προωθεί την ενοποίηση της Ευρώπης τόσο στον οικονομικό όσο και στον κοινωνικό, το πολιτικό, και αμυντικό τομέα και μετανομάζει την Ευρωπαϊκή κοινότητα σε Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι στόχοι της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι:⁵

- 1) κοινό Ευρωπαϊκό νόμισμα, το αργότερο μέχρι 1999
- 2) νέα δικαιώματα για τους Ευρωπαίους πολίτες, οι οποίοι είναι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- 3) επέκταση του πεδίου αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ώστε να καλύπτει τους περισσότερους τομείς
- 4) Περισσότερα δικαιώματα για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- 5) η εφαρμογή κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας
- 6) Ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της, με την θέσπιση ιθαγένεια της Ένωσης
- 7) η ανάπτυξη στενής συνεργασίας στο τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

⁵ Βλέπε, Ευρωπαϊκή Τεκμηρίωση, «Από την Ενιαία Αγορά στην Ε.Ε.», 4/92, Σελίς 13

Νέα διαρθρωτικά προγράμματα πρόκειται να εφαρμοσθούν, τα οποία αποβλέπουν στη μείωση των ανισοτήτων όσο αφορά την οικονομική ανάπτυξη των δώδεκα κρατών-μελών.

Μια νέα διεύρυνση είχαμε το **1995** με την προσχώρηση στην ευρωπαϊκή ένωση της Αυστρίας, της Φιλανδίας και Σουηδίας.

Τέλος στις 17 Ιουνίου 1997 οι αρχηγοί των κρατών - μελών υπέγραψαν μια νέα συνθήκη για την Ευρώπη, την **συνθήκη του Άμστερνταμ**.

Η Συνθήκη αυτή θέτει τις βάσεις της Ευρώπης και περιέχει τους κανόνες τους οποίους πρέπει να τηρούν και να εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις των κρατών - μελών καθώς επίσης θεσπίζει τα δικαιώματα των πολιτών, το περιεχόμενο και οι βασικοί στόχοι της συνθήκης του Άμστερνταμ είναι οι παρακάτω:

- 1) Η Ένωση και ο Πολίτης
- 2) Η ανάπτυξη και η μεταρρύθμιση των θεσμών
- 3) Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΑ)
- 4) Συνεργασία στους τομείς Δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων
- 5) Διάφορες και άλλες ρυθμίσεις

Έτσι, η ευρωπαϊκή ένωση, πρώτη εμπορική δύναμη στον κόσμο, αρχίζει να διαθέτει τα μέσα τα οποία της επιτρέπουν να μένει στη διεθνή σκηνή.

Από εδώ και πέρα, έχουμε ουσιαστικές εξελίξεις στον τομέα της νομισματικής και γενικότερα της οικονομικής πολιτικής της ευρωπαϊκής ένωσης, στις οποίες αναφερόμεθα με περισσότερα στοιχεία στα παρακάτω κεφάλαια.

Υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης, 25 Μαρτίου 1957.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η μετάβαση στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (Ε.Ν.Σ)

1. 1 Έκθεση WERNER και Νομισματικό φίδι.

Οι αρχικές συνθήκες οι οποίες ίδρυσαν τις ευρωπαϊκές κοινότητες δεν προέβλεπαν τη δημιουργία νομισματικής ένωσης μεταξύ των κρατών-μελών, αφού ο κύριος στόχος ήταν η δημιουργία μιας κοινής αγοράς.

Η πρώτη δωδεκαετία της κοινότητας μετά το 1958 πέρασε χωρίς ουσιαστικές εξελίξεις στο νομισματικό τομέα και γενικότερα στην οικονομική πολιτική.

Η σημαντικότερη πρόοδος στο νομισματικό τομέα άρχισε να γίνεται κατά το τέλος της δεκαετίας του 60.

Μέχρι τότε, είχαν γίνει ορισμένες προσπάθειες από κάποια κράτη – μέλη για μια νομισματική συνεργασία στην ΕΟΚ αλλά οι πρωτοβουλίες αυτές δεν προχώρησαν.

Η συναλλαγματική κρίση του 1968 ήταν η αιτία ώστε να υποχρεώσει τα κράτη – μέλη σε μια νομισματική συνεργασία.

Τα κράτη – μέλη τα οποία ήταν εκ παραδόσεως αντίθετα σε τέτοιες πρωτοβουλίες, βρέθηκαν τώρα αντιμέτωπα με ένα διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον, το οποίο αποδιοργανώνονταν γρήγορα και έτσι ήταν τώρα πιο πρόθυμα να δεχτούν κάποια πρόοδο και συζήτηση για μια στενότερη νομισματική συνεργασία στην κοινότητα.

Η ιδέα της δημιουργίας ενός Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου και της θεσμοποιήσεως ενός συστήματος αμοιβαίας βοήθειας, προοριζόμενη για θέματα ισοζυγίων πληρωμών είχε γίνει αποδεκτή σε πολιτικό επίπεδο.

Έτσι με τον επίτροπο Barre επικεφαλής η επιτροπή η οποία ήταν υπεύθυνη για τις νομισματικές και οικονομικές υποθέσεις παρουσίασε ένα υπόμνημα το οποίο περιείχε προτάσεις πάνω σε θέματα συντονισμού των οικονομικών πολιτικών και της νομισματικής συνεργασίας.

Αυτό είναι το γνωστό ως πρώτο σχέδιο Barre .

Το σχέδιο αυτό περιελάμβανε τρία κύρια σημεία⁶:

1) Ζητούσε βελτίωση του μηχανισμού και μεγαλύτερη σύγκλιση και εναρμόνιση μεταξύ των εθνικών οικονομικών στόχων.

2) Ζητούσε τη βελτίωση του συντονισμού των βραχυπρόθεσμων οικονομικών πολιτικών.

3) Ζητούσε την ίδρυση ενός κοινοτικού μηχανισμού νομισματικής συνεργασίας

που θα περιλάμβανε τη βραχυπρόθεσμη νομισματική στήριξη και την μεσοπρόθεσμη χρηματική βοήθεια.

Το σχέδιο *Barre* αντιμετωπίστηκε από ορισμένα κράτη – μέλη με επιφύλαξη και η μεγαλύτερη αντίδραση προήλθε από την Ολλανδία και Ιταλία.

Εν τούτοις από τον Ιούλιο του 1969 το Συμβούλιο είχε δεχθεί δυο βασικά στοιχεία του σχεδίου *Barre*, το σύστημα των προκατακτικών διαβουλεύσεων και την αρχή της βραχυπρόθεσμης νομισματικής στήριξης.

Παρά τις επιφυλάξεις το σχέδιο *Barre* εθεωρείτο επαναστατικό γιατί έβαζε τις βάσεις για την δημιουργία ενός περιφερειακού συστήματος πιστωτικών διευκολύνσεων.

Οικονομικοί και πολιτικοί λόγοι, επέβαλαν στα έξι κράτη - μέλη, να προχωρήσουν στην εξέταση της δυνατότητας δημιουργίας μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Με βάση την απόφαση των αρχηγών των κρατών-μελών στη **διάσκεψη της Χάγης το Δεκέμβριο του 1969** μια ομάδα εμπειρογνομόνων υπό την προεδρία του υπουργού οικονομικών του Λουξεμβούργου *P. Werner* ετοίμασε ένα σχέδιο νομισματικής ένωσης.

Η ομάδα αποτελούνταν από τους προέδρους της νομισματικής επιτροπής, των διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών, της επιτροπής για την μεσοπρόθεσμη οικονομική πολιτική, της επιτροπής για την βραχυπρόθεσμη οικονομική πολιτική και της επιτροπής για την πολιτική επί του προϋπολογισμού μαζί με ένα εκπρόσωπο της επιτροπής⁷.

Η προσωρινή έκθεση της ομάδας *Werner* συζητήθηκε το Μάιο του 1970 στη Βενετία από τους υπουργούς οικονομικών των κρατών – μελών.

Η έκθεση περιελάμβανε τρία βασικά σημεία:

⁶ Βλέπε Λ. Τσοούκαλης, 1980 «Οι κρίσεις του 1968 - 69», σελ. 119

⁷ Βλέπε Λ. Τσοούκαλης, 1980 «Η έκθεση *Werner*», σελίς 162

1) Περιέγραφε το βαθμό οικονομικής αλληλεξάρτησης που είχε δημιουργηθεί μεταξύ των κρατών – μελών σαν αποτέλεσμα της δημιουργίας της τελωνειακής ένωσης και της ΚΑΠ.

Η αλληλεξάρτηση αυτή θα αύξανε το περισσότερο με την πλήρη απελευθέρωση στη διακίνηση αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων.

2) Κάνει περιγραφεί του τελικού στόχου που θα έπρεπε να επιτευχθεί.

3) Κάνει μια απαρίθμηση των μέτρων που θα έπρεπε υιοθετηθούν κατά το πρώτο στάδιο.

Προβλέπει μια ολόκληρη σειρά από μέτρα τα οποία αποβλέπουν στην μεταφορά εξουσιών από το εθνικό στο κοινοτικό επίπεδο και στην εναρμόνιση των μέσων της οικονομικής πολιτικής.

Το σχέδιο αυτό προέβλεπε να καθιερωθεί σταδιακά η οικονομική και νομισματική ένωση στα κράτη-μέλη.

Πριν όμως αρχίσει η εφαρμογή των όσων είχαν συμφωνηθεί ξέσπασε η διεθνή νομισματική κρίση.

Έτσι το σχέδιο αποτυγχάνει σε μεγάλο βαθμό λόγω των αποτελεσμάτων της κατάρρευσης των διεθνών συστημάτων τα οποία στηρίχθηκαν στο δολάριο των Η.Π.Α και της συνδεδεμένης με το γεγονός αυτό απελευθέρωσης των τιμών συναλλάγματος πολλών κρατών-μελών.

Μετά την διευθέτηση της κρίσεως τις 20 Δεκεμβρίου του 1971, τα περιθώρια διακύμανσης των νομισμάτων των κρατών-μελών τα οποία ήταν 4,5% έναντι του δολαρίου οδήγησαν τελικά σε περιθώρια διακύμανσης ανάμεσα στα νομίσματα των κρατών-μελών ίσα με 9%.

Το περιθώριο αυτό εθεωρείτο απαράδεκτο από την κοινότητα και έθετε σε κίνδυνο την κοινή πολιτική των κρατών-μελών.

Έτσι το 1972 το συμβούλιο αποφάσισε να περιορίσει τα περιθώρια μεταβολής των νομισμάτων των κρατών –μελών μεταξύ τους στο 2,25% και να διατηρηθούν ευέλικτες έναντι του δολαρίου οι τιμές συναλλάγματος των συμμετεχόντων κρατών-μελών.

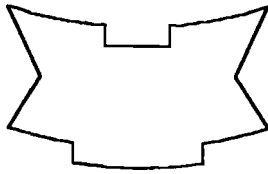
Το σχήμα αυτό είναι γνωστό ως το νομισματικό φίδι μέσα στη σύριγγα (το φίδι ήταν οι περιορισμένες διακυμάνσεις ανάμεσα στα νομίσματα των κρατών-μελών ενώ η σύριγγα ήταν το εύρος διακυμάνσεων τους σχετικά με το δολάριο).

Στις 3 Απριλίου 1973, υπογράφεται η σύσταση Ευρωπαϊκού Ταμείου Νομισματικής Συνεργασίας (Ε.Τ.Ν.Σ) σκοπός του οποίου ήταν να κατευθύνει τις ενέργειες, σχετικά με το νομισματικό φίδι.

Πλην όμως το ευρώφίδι άρχισε να αντιμετωπίζει και αυτό προβλήματα, με αποτέλεσμα, η Βρετανία, Ιρλανδία και προσωρινά η Δανία το εγκατέλειψαν.

Το 1974 η Γαλλία αποχωρεί και αυτή από το ευρώφίδι και τελικά είχαν μείνει η Γερμανία, η Δανία και οι χώρες της Μπενελούξ..

Μετά τις συνεχείς ανακατατάξεις των ισοτιμιών των νομισμάτων οι οποίες συνεχίστηκαν εως τις αρχές του 1978 το ευρώφίδι διαλύθηκε οριστικά.

1.2 Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα(Ε.Ν.Σ) **και η Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα (Ε.Σ.Υ)**

Μετά την διεθνή νομισματική κρίση στην δεκαετία του 70 ωρίμασε πάλι η ιδέα του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος, το οποίο απέβλεπε στη δημιουργία μιας ζώνης σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών στο χώρο της κοινότητας.

Στη διάρκεια του ευρωπαϊκού συμβουλίου της **Βρέμης, 6-7 Ιουνίου 1978**, οι αρχηγοί των κρατών-μελών αποφασίζουν να δημιουργήσουν ένα **Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα(Ε.Ν.Σ)**.

Το σύστημα άρχισε να λειτουργεί από τις 13 Μαρτίου 1979 και στο οποίο δεν συμμετείχε η Βρετανία και η Ελλάδα.

Ευρωπαϊκά κράτη, τα οποία ήταν εκτός της κοινότητας, είχαν την δυνατότητα να συμμετέχουν στο σύστημα, εφόσον τα εθνικά τους νομίσματα ακολουθούσαν τον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ)

Μετά από ένα ξεκίνημα με δύσκολες συνθήκες, το Ε.Ν.Σ δημιούργησε τη βάση για σταθερότερες τιμές συναλλάγματος και ορθότερες οικονομικές και νομισματικές πολιτικές.

Η επιτυχία του, άνοιξε το δρόμο σε μια ζώνη νομισματικής σταθερότητας στην Ευρώπη και βοήθησε την ανάπτυξη και τις επενδύσεις.

Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα περιλαμβάνει τρία σημαντικά στοιχεία⁸:

Α) Την καθιέρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής νομισματικής μονάδας (Ε.Σ.Υ).

Η λέξη ECU είναι σύντμηση του όρου European Currency Unit, νομισματική μονάδα του Ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος η οποία καθιερώθηκε από την 1^η Ιανουαρίου 1979 με λογιστική μορφή.

Η ονομασία θυμίζει το όνομα του παλαιού νομίσματος ECU που κόπηκε στην Γαλλία μεταξύ 1266 και 1270.

Το ECU αποτελεί το κεντρικό στοιχείο του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος και είναι μια δέσμη (καλάθι) η οποία περιέχει τα νομίσματα όλων των κρατών μελών, όπου κάθε νόμισμα συμμετέχει σε ένα ποσοστό το οποίο καθορίζεται με βάση ορισμένα οικονομικά κριτήρια μεγέθους των κρατών - μελών των οποίων είναι η

⁸ Βλέπε Π. Ρουμελιώτης, 1985. «Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα», σελίς 155

συμμετοχή του κράτους μέλους στο συνολικό ΑΕΠ της κοινότητας και η συμμετοχή του στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, όπως φαίνεται και από τον πίνακα (1)⁹ σελ. 21.

Η αρχική σύνθεση του ECU προσδιορίστηκε το 1979 και προβλέπεται η αναθεώρηση του να γίνεται κάθε πέντε χρόνια.

Το ECU ασκεί τις επόμενες λειτουργίες:

- 1) Κάθε κοινοτικό νόμισμα έχει μία κεντρική ισοτιμία η οποία ορίζεται σε ECU δηλαδή η ECU είναι ο κοινός παρανομαστής του μηχανισμού των συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος.
- 2) Είναι η βάση για τον καθορισμό ένας δείκτης απόκλισης.
- 3) Είναι ο κοινός παρανομαστής της λειτουργίας του μηχανισμού παρέμβασης στις αγορές συναλλάγματος και του μηχανισμού πιστωτικών διευκολύνσεων.
- 4) Είναι η ενιαία Ευρωπαϊκή μονάδα με την οποία πραγματοποιούνται οι κοινοτικές συναλλαγές.

Τα κράτη μέλη μπορούσαν να το χρησιμοποιούν για πληρωμές άνευ μετρητού χρήματος, όπως επιταγές, τραπεζικά εμβάσματα ή μέσω τίτλων ταμιευτηρίου ή για την αγορά άλλων τίτλων.

Συνήθως χρησιμοποιείται για την λήψη και την παροχή δανείων στη διεθνή πιστωτική αγορά, καθώς επίσης και σε πιστωτικές πράξεις μεταξύ των τραπεζών.

Το ECU χρησιμοποιείται επίσης για την εκκαθάριση λογαριασμών μεγάλων επιχειρήσεων στο εξωτερικό εμπόριο.

Χρησιμοποιείται επίσης για την αμοιβαία εκκαθάριση των κεντρικών τραπεζών εκείνων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα οποία στο Ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα διατηρούν σταθερές τις συναλλαγματικές τιμές των νομισμάτων τους με την αγορά και πώληση στην αγορά συναλλάγματος.

B) Ο Μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών και ο μηχανισμός παρέμβασης.

Ο περιορισμός των διακυμάνσεων των τιμών του συναλλάγματος είναι δυνατός μόνον, όταν τα κράτη μέλη ακολουθούν μία πάγια και σταθερή οικονομική πολιτική.

Κάθε νόμισμα έχει μια σταθερή ισοτιμία έναντι της ECU η οποία λέγεται κεντρική ισοτιμία του νομίσματος προς την ECU και η οποία προσδιορίζεται περιοδικά από το Συμβούλιο.

⁹ Βλέπε Π. Αλεξάκης 1990 «Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση», σελίς 110

Στη συνέχεια με βάση τη σταθερή αυτή σχέση των νομισμάτων των κρατών - μελών προς την ECU καθορίζονται οι διμερείς κεντρικές ισοτιμίες για κάθε μέλος εθνικών νομισμάτων.

Η διμερής κεντρική ισοτιμία της δραχμής προς το μάρκο π.χ. δίνεται από τον λόγο 357.000:1,97738, είναι οι κεντρικές ισοτιμίες οι οποίες διαμορφώθηκαν μετά την ένταξη της δραχμής στο Μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, όπως φαίνεται στον πίνακα 2, σελ. 22.

Τα περιθώρια διακύμανσης κατέρωθεν των διμερών ισοτιμιών ορίστηκαν στο ($\pm 2,25\%$) με την εξαίρεση της ιταλικής λιρέτας που τα όρια ήταν μεγαλύτερα ($\pm 6\%$).

Αυτό αποτελεί ένα πρώτο βήμα για τον οριστικό καθορισμό των τιμών συναλλάγματος κατά την τελική φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Επίσης η μετέπειτα είσοδος της πεσέτας, της στερλίνας και του Εσκούδου στο ΜΣΙ, το περιθώριο διακύμανσης τους ορίστηκε στο ($\pm 6\%$), ενώ τα περιθώρια διακύμανσης της δραχμής όταν εισήλθε στο μηχανισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών τις 15 Μαρτίου 1998 ήταν ($\pm 15\%$).

Μέχρι τον Αύγουστο του 1993 τα επιτρεπόμενα περιθώρια διακύμανσης γύρω από τις διμερείς τιμές ήταν ($\pm 2,25\%$) ή μέχρι ($\pm 6\%$).

Το περιθώριο αυτό αυξήθηκε προσωρινά για όλα τα κράτη μέλη τα οποία είναι στο ΜΣΙ στο ($\pm 15\%$), λόγω των μεγάλων διαταραχών στις αγορές συναλλάγματος.

Τα κράτη μέλη παρεμβαίνουν στην αγορά συναλλάγματος, αγοράζοντας όταν υπάρχει τάση υποτίμησης και πουλώντας όταν υπάρχει τάση υπερτίμησης ενός νομίσματος για να διατηρηθεί η συγκράτηση των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών μέσα στα όρια που προβλέπονται κάθε φορά.

Για την έγκαιρη λήψη των μέτρων αυτών έχουμε τον δείκτη απόκλισης ο οποίος ειδοποιεί κάθε φορά ποιο νόμισμα περνά το ονομαζόμενο πρόθυρο απόκλισης (π.α.)¹⁰ το οποίο ανέρχεται στο 75% της μεγίστης δυνατής απόκλισης σε σχέση πάντοτε με την κεντρική ισοτιμία του προς την ECU.

Έτσι, για τα νομίσματα με περιθώριο απόκλισης 2,25% υπάρχει ανάμεσα τους μεγίστη δυνατή απόκλιση (μ.δ.α.)

Η μ.δ.α καθορίζεται από τον τύπο $\pm 2,25\% \cdot (1-\omega)$ όπου το (ω) αποτελεί το συντελεστή στάθμισης.

¹⁰ Βλέπε Π. Αλεξάκης 1990 «Ευρωπαϊκή Νομισματική Ενοποίηση», σελ. 111

Γ) Οι πιστωτικοί μηχανισμοί.

Η ομαλή λειτουργία του συστήματος απαιτεί πιστωτικές διευκολύνσεις στα κράτη μέλη.

Για τον λόγο αυτό, απαιτείται η στενή οικονομική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, η ελάφρυνση κάθε κράτους μέλους από τις επιπτώσεις οι οποίες προέρχονται από τις επανειλημμένες και υπερβολικές διακυμάνσεις της τιμής του δολαρίου.

Οι διευκολύνσεις αυτές, είναι δάνεια τα οποία πολλές φορές δεν είναι δυνατό να εξευρεθούν από το κράτος μέλος το οποίο έχει ανάγκη.

Ο δανεισμός αυτός γίνεται μέσω της Επιτροπής, η οποία συνάπτει δάνεια είτε από τις κεφαλαιοαγορές της Κοινότητας είτε από τρίτες χώρες και χρηματοδοτικούς οργανισμούς με σκοπό τον επαναδανεισμό σε κράτη - μέλη που αντιμετωπίζουν προβλήματα ισοζυγίου πληρωμών.

Γι' αυτό λοιπόν, τα κράτη μέλη έχουν δημιουργήσει ειδικούς χρηματοδοτικούς μηχανισμούς για την στήριξη του μηχανισμού, συναλλαγματικών ισοτιμιών και την ομαλή λειτουργία του συστήματος.

Οι μηχανισμοί αυτοί ενισχύθηκαν και με την δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Νομισματικής Συνεργασίας (ΕΤΝΣ).

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας έχει αναλάβει τον συντονισμό των κοινοτικών δανείων.

Μέλη των ταμείων είναι τα κράτη μέλη τα οποία συμμετέχουν στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, ενώ το διοικητικό του συμβούλιο απαρτίζεται από τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών όλων των κρατών μελών.

Η νομισματική βάση της ECU δημιουργήθηκε με τη συνεισφορά, κάθε κράτους μέλους ενός ποσοστού 20% των συναλλαγματικών των αποθεμάτων σε δολάρια και σε χρυσό, προς το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας.

Στη συνέχεια το ΕΤΝΣ εκδίδει ECU τα οποία χορηγεί στις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών τα οποία συμμετέχουν στο σύστημα.

Οι συνεισφορές αυτές δεν είναι μόνιμες αλλά έχουν τη μορφή ανανεούμενων πιστώσεων τρίμηνης διάρκειας.

Το ECU, παρότι διαδραμάτισε περιορισμένο ρόλο στους μηχανισμούς του ΕΝΣ και στην αγορά, απολάμβανε μεγάλης δημοτικότητας.

Το ΕΝΣ λειτούργησε με μεγάλη επιτυχία σε ότι αφορά τους βασικούς μηχανισμούς του και κατόρθωσε να αποφύγει τις μεγάλες αναταραχές και κρίσεις.

Όχι μόνο, απέφυγε τις μεγάλες αναταραχές και κρίσεις, αλλά κατόρθωσε να διευρύνει τον αριθμό των μελών του λειτουργώντας σαν πόλος έλξης, για τις χώρες οι οποίες δεν συμμετείχαν στην κοινότητα.

Η επιτυχής λειτουργία του, επέτρεψε τη βάση του σχεδιασμού πάνω στο οποίο αργότερα στηρίχθηκε η δημιουργία της πλήρους οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Το ΕΝΣ χαρακτηρίζεται ως ζώνη νομισματικής σταθερότητας τόσο ως προς τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, όσο και ως προς τα ποσοστά πληθωρισμού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Συντελεστές στάθμισης (W) και μονάδες εθνικών νομισμάτων

Νόμισμα	12 Μαρτίου 1979*		17 Σεπτεμβρίου 1984**		21 Σεπτεμβρίου 1989***	
	W(i)	X(i)	W(i)	X(i)	W(i)	X(i)
Σαντίμ ΛουΞ/γού	0,35	14,0	0,30	14,0	0,30	13,0
Πένες Ιρλανδίας	1,15	0,75	1,20	0,871	1,10	0,8552
Ορ Δανίας	3,1	2,2	2,69	2,19	2,45	1,976
Φράγκα Βελγίου	9,2	3,5	8,27	3,71	7,60	3,301
Λιρέτες Ιταλίας	9,5	109,0	9,98	140,0	10,15	151,8
Σεντς Ολλανδίας	10,5	9,0	10,14	8,0	9,40	7,3
Πένες Αγγλίας	13,4	9,0	14,98	8,78	13,0	8,784
Φράγκα Γαλλίας	19,8	1,2	19,06	1,31	19,0	1,332
Φένιγκ Γερμανίας	33,0	83,0	32,07	71,9	30,1	62,42
Δραχμές Ελλάδας	—	—	1,31	1,15	0,80	1,440
Πεσέτες Ισπανίας	—	—	—	—	5,30	6,885
Εσκούδα Πορτογαλίας	—	—	—	—	0,80	1,393

* Παραμονή της έναρξης του ΕΝΣ.

** Αναθεώρηση της ECU για να συμπεριλάβει τη δραχμή.

*** Αναθεώρηση της ECU για να συμπεριλάβει την πεσέτα και το εσκούδο.

Πηγή: Eurostat, υπολογισμοί.

Οι κεντρικές ισοτιμίες του ECU

μετά την ένταξη της δραχμής στον Μηχανισμό
Συναλλαγματικών Ισοτιμιών και την αναπροσαρμογή
της αξίας της Ιρλανδικής Λίρας

 Βελγικό φράγκο	40,7844
 Δανική κορόνα	7,54257
 Γερμανικό μάρκο	1,97738
 Ελληνική δραχμή	357,000
 Ισπανική πεσέτα	168,220
 Γαλλικό φράγκο	6,63186
 Ιρλανδική λίρα	0,796244
 Ιταλική λιρέτα	1,957,61
 Λουξεμβουργιανό φράγκο	40,7844
 Ολλανδικό φιορίνι	2,22799
 Αυστριακό σελίνι	13,9119
 Πορτογαλικό εσκούδο	202,692
 Φινλανδικό μάρκο	6,01125

Κεντρικές ισοτιμίες σε μονάδες των εθνικών νομισμάτων
προς το ECU

1.3 Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και Ενιαία Εσωτερική Αγορά.

Η δημιουργία κοινής αγοράς σημαίνει την κατάργηση των συνόρων και την δημιουργία ενός ενιαίου οικονομικού χώρου στον οποίο θα κυκλοφορούν ελεύθερα αγαθά, υπηρεσίες, πρόσωπα και κεφάλαια.

Η προθεσμία για την ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς λήγει επίσημα τον Ιανουάριο του 1993 και τότε, θα δημιουργηθεί η μεγαλύτερη αγορά χωρίς σύνορα στον κόσμο.

Ο στόχος της ενιαίας αγοράς ο οποίος τέθηκε όταν τα έξι ιδρυτικά κράτη-μέλη υπέγραψαν την συνθήκη της Ρώμης το 1957, είχε εν μέρη επιτευχθεί κατά τη δεκαετία του 60, χάρη στην κατάργηση των εσωτερικών τελωνειακών δασμών και των ποσοτικών περιορισμών στις ανταλλαγές.

Έτσι, μέχρι το 1969 είχαν εξαλειφθεί όλα τα άμεσα εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών αυτών, το 1972 είχαν ληφθεί τα πρώτα μέτρα για τη νομισματική συνεργασία και το 1973 δημιουργήθηκε το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης** για τη χορήγηση κεφαλαίων στις φτωχές περιοχές.

Στις αρχές της δεκαετίας του 80 παρατηρήθηκε κάποια επιβράδυνση του ρυθμού ολοκλήρωσης.

Έτσι, το **1985** δημοσιεύθηκε η **Λευκή Βίβλος** η οποία περιείχε ένα λεπτομερές πρόγραμμα για την σταδιακή κατάργηση μέχρι το 1992 των υπάρχοντων εμποδίων στην ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων, των υπηρεσιών, των εργαζομένων και των κεφαλαίων, ώστε να δημιουργηθεί μια πραγματικά ενιαία εσωτερική αγορά χωρίς σύνορα.

Τα εμπόδια αυτά η επιτροπή τα ξεχωρίζει σε τρεις μεγάλες κατηγορίες¹¹:

A) Φυσικά εμπόδια, όπως είναι οι έλεγχοι διαβατηρίων στα εσωτερικά σύνορα της κοινότητας.

B) Τεχνικά εμπόδια, τα οποία έπρεπε να εξαλειφθούν και αφορούσαν τις διαφορές που υπήρχαν στις τεχνικές προδιαγραφές των προϊόντων που ίσχυαν στα κράτη-μέλη.

Γ) Φορολογικά εμπόδια, που ήταν οι διαφορές στα συστήματα επιβολής των έμμεσων φόρων.

¹¹Βλέπε Θ. Γεωργακόπουλος, 1995 «Οι εξελίξεις στη δεκαετία του '80», σελίς 24.

Για την άρση των εμποδίων αυτών, η επιτροπή πρότεινε τη λήψη μιας σειράς από 300 περίπου μέτρα τα οποία έπρεπε να πραγματοποιηθούν σε ένα χρονικό διάστημα πέντε ετών, μέχρι το τέλος του 1992.

Έτσι οι δώδεκα υπέγραψαν το **Φεβρουάριο του 1986 την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ)** η οποία καθορίζει τα στάδια και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής περίπου 300 αναγκαίων μέτρων για την δημιουργία της ενιαίας αγοράς.

Χωρίς την ΕΕΠ, η κοινότητα δεν θα ήταν σε θέση να ολοκληρώσει το πρόγραμμα της νομοθεσίας για την ενιαία αγορά.

Με την ΕΕΠ, η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία, αντικατέστησε την ομοφωνία για τις περισσότερες οδηγίες οι οποίες αφορούσαν την ενιαία αγορά.

Η ΕΕΠ, η πρώτη αναθεώρηση της συνθήκης της Ρώμης για την ίδρυση της κοινότητας από το 1957, ενίσχυσε, επίσης τις εξουσίες της κοινότητας σε ορισμένους τομείς για να διευκολυνθεί η δημιουργία της ενιαίας αγοράς.

Η κοινότητα ανέλαβε νέες ευθύνες για την εφαρμογή που αφορούσαν την οικονομική και κοινωνική συνοχή μεταξύ των πλουσίων και των φτωχών κρατών-μελών.

Επίσης ενισχύθηκε ο ρόλος της κοινότητας στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιομηχανικής έρευνας και ανάπτυξης.

Τέλος, λαμβάνει υπόψη, την κοινωνική διάσταση της εσωτερικής αγοράς γιατί η καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και ο υγιής ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων, συνδέονται με τον σταθερό στόχο της βελτίωσης των συνθηκών της διαβίωσης και της εργασίας των ευρωπαϊκών πολιτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Οικονομική Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ)

2.1 Κύρια στοιχεία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης

Η οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ) σημαίνει ότι θα υπάρχει μια ενιαία νομισματική πολιτική σε μια ενιαία οικονομική αγορά και επομένως αποτελεί το λογικό συμπλήρωμα της ενιαίας αγοράς.

Η επιτυχία της ενιαίας αγοράς και της ενιαίας πράξης άνοιξε στην κοινότητα τον δρόμο για τη θεμελίωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης καθώς επίσης και της πολιτικής ένωσης.

Η δημιουργία ενός ενιαίου νομίσματος καθίσταται αναγκαίο για την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς.

Στην οικονομική και νομισματική ένωση όλα τα νομίσματα των κρατών-μελών συνδέονται μεταξύ τους για πάντα με την ίδια συναλλαγματική ισοτιμία.

Δεν υπάρχουν πλέον ανατιμήσεις και υποτιμήσεις.

Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις μπορούν χάρη σε αυτή την ασφάλεια να επωφεληθούν καλύτερα τα προτερήματα της μεγάλης εσωτερικής αγοράς.

Σε μια νομισματική ένωση πρέπει το νόμισμα κάθε κράτους-μέλους να είναι ανταλλάξιμο χωρίς κρατικούς περιορισμούς με τα νομίσματα των άλλων κρατών-μελών.

Επίσης οι τράπεζες και οι ασφάλειες έχουν το δικαίωμα να λειτουργούν χωρίς περιορισμούς σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος.

Σε μια οικονομική ένωση ανήκει μια εσωτερική αγορά χωρίς σύνορα.

Οι οικονομικές πολιτικές των κρατών-μελών σε μια οικονομική και νομισματική ένωση θα πρέπει να συντονίζονται γιατί όταν οι διάφορες πολιτικές εξελίσσονται διαφορετικά κυρίως όσο αφορά τον πληθωρισμό και το δημόσιο χρέος απειλείται η σταθερή σχέση των τιμών του συναλλάγματος.

Στην οικονομική και νομισματική ένωση ο πάγιος καθορισμός συνεπάγεται την μείωση των δαπανών μετατροπής.

Επίσης βελτιώνονται οι προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης και κατά συνέπεια η απασχόληση και η ευημερία.

Οι τιμές παραμένουν πιο σταθερές.

Οι οικονομικά ασθενέστερες περιοχές έχουν καλύτερες ευκαιρίες, όταν μπορούν να συνδέσουν τις δικές τους προσπάθειες ανάπτυξης με εκείνες της κοινότητας.

Ένα σημαντικό βήμα προς την οικονομική και νομισματική ένωση αποφασίστηκε από τους αρχηγούς των κρατών-μελών τον **Ιούνιο του 1988 στη διάσκεψη κορυφής του Ανοβέρου**.

Αυτό αναθέτει, σε μια επιτροπή εμπειρογνομόνων, υπό την προεδρία του προέδρου της επιτροπής της ευρωπαϊκής κοινότητας **Jac Delors**, να μελετήσει τα μέσα και τους τρόπους για την σταδιακή επίτευξη της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Έτσι, τον Απρίλιο του 1989 ολοκληρώνονται οι εργασίες της επιτροπής εμπειρογνομόνων και η οποία υποβάλει την έκθεσή της (έκθεση Delors).

Η έκθεση ορίζει τις προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης και προτείνει ένα χρονοδιάγραμμα, σε τρία στάδια, με συγκεκριμένα μέτρα σε κάθε στάδιο.

Η έκθεση αυτή αποτελεί το θεμέλιο λίθο για την περαιτέρω πορεία της **ΟΝΕ**. Η **συνδιάσκεψη κορυφής της Μαδρίτης Ιούνιο του 1989** εγκρίνει την έκθεση Delors και στη συνέχεια, όρισε την 1^η Ιουλίου ως ημερομηνία έναρξης της πρώτης φάσης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Με την έναρξη της πρώτης φάσης απομακρύνονται όλοι οι περιορισμοί στην κυκλοφορία του χρήματος και του κεφαλαίου μεταξύ των κρατών-μελών.

Ο συντονισμός και η κοινή εποπτεία της οικονομικής πολιτικής των κρατών-μελών εντατικοποιείται και ενισχύεται η συνεργασία των εκδοτικών τραπεζών στην επιτροπή των προέδρων των κεντρικών τραπεζών.

Επίσης τα κράτη-μέλη, θα πρέπει να συμμετέχουν στα στενά περιθώρια διακύμανσης 2,25% του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος και να καταβάλουν προσπάθειες σύγκλισης των οικονομικών τους πολιτικών.

Στη συνέχεια, αποφασίστηκε να γίνει μια κυβερνητική συνδιάσκεψη η οποία να εξετάσει τις τροποποιήσεις οι οποίες πρέπει να γίνουν στις ιδρυτικές συνθήκες της κοινότητας ώστε να περιλάβουν τις διατάξεις

για την δημιουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης,
σύμφωνα με τις προτάσεις της επιτροπής Delors.

2.2 Συνθήκη του Μάαστριχτ και θέσπιση του «ΕΥΡΩ»

Η διακυβερνητική διάσκεψη για την δημιουργία της ΟΝΕ γίνεται το Δεκέμβριο του 1990 και στη συνέχεια το ευρωπαϊκό συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 1991 ενέκρινε την συνθήκη για την ευρωπαϊκή ένωση η οποία περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων και τις διατάξεις για την ΟΝΕ.

Η συνθήκη αυτή υπεγράφη στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992.

Με την συνθήκη αυτή η ευρωπαϊκή κοινότητα θα εξελιχθεί σε μια πολιτική ένωση και συγχρόνως σε μια οικονομική και νομισματική ένωση.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) μετατρέπεται σε Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη-μέλη, δεσμεύονται να προχωρήσουν στη δημιουργία μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης σε τρία στάδια.

Αν φυσικά, το έτος 1992 το θεωρούμε το στάδιο της ολοκλήρωσης της διαδικασίας για τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς χωρίς σύνορα, με την συνθήκη του Μάαστριχτ¹², για την ευρωπαϊκή ένωση αρχίζει μια νέα και ακόμη πιο σημαντική φάση, αυτή της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Για την δεκαετία του 1990, η συνθήκη θέτει τη βάση για την επίτευξη των τριών κυριοτέρων στόχων της ευρωπαϊκής κοινότητας:

A) τη συνέχιση της εσωτερικής της ανάπτυξης και την μετάβαση από μια ενιαία αγορά στην οικονομική, νομισματική και πολιτική ένωση με απώτερο σκοπό την δημιουργία της ευρωπαϊκής ένωσης.

B) το καθορισμό των στόχων της μελλοντικής διεύρυνσης, στη διάρκεια της δεκαετίας του 90 και

Γ) την ευθύνη της ευρωπαϊκής ένωσης που έχει ως ηγετική δύναμη στην Ευρώπη, για την διαμόρφωση και τον καθορισμό μιας νέας διεθνούς τάξης, μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου.

Η συμφωνία για την οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ), είναι πάρα πολύ φιλόδοξη.

Καθορίζει την δομή, τους στόχους και το χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη υψηλού βαθμού σύγκλισης μεταξύ των κρατών-μελών και την δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος του «ΕΥΡΩ».

¹² Βλέπε Θ. Γεωργακόπουλος 1995 «Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση», σελίς 25.

Η οικονομική και νομισματική ένωση όπως ανέφερα και παραπάνω θα επιτευχθεί σε τρία στάδια.

Στην πραγματικότητα, το πρώτο στάδιο της ΟΝΕ προηγήθηκε της διακυβερνητικής διάσκεψης.

Το πρώτο στάδιο άρχισε τον Ιούλιο του 1990 και περατώθηκε τον Δεκέμβριο του 1993.

Κατά την περίοδο αυτή ολοκληρώνεται το πρόγραμμα της ενιαίας εσωτερικής αγοράς και η κατάργηση των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων στις χώρες της ευρωπαϊκής κοινότητας.

Γίνεται η επικύρωση της συνθήκης από όλα τα κράτη-μέλη.

Επίσης, κατά την περίοδο αυτή, επιτυγχάνεται η μεγαλύτερη σύγκλιση των οικονομικών πολιτικών αλλά και των οικονομιών των κρατών-μελών και εντονότερου συντονισμού των εθνικών νομισματικών πολιτικών.

Το δεύτερο στάδιο αρχίζει από τον Ιανουάριο του 1994 και θα διαρκέσει μέχρι τον Δεκέμβριο του 1999.

Κατά την διάρκεια του πρώτου και του δεύτερου σταδίου θα πρέπει να επιτευχθεί η μεγαλύτερη σύγκλιση των οικονομικών επιδόσεων των κρατών-μελών.

Τα κράτη-μέλη τα οποία συνεχίζουν να παρουσιάζουν υψηλό πληθωρισμό και μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα πρέπει να προσπαθήσουν με περαιτέρω πολυετή προγράμματα να βελτιώσουν τους οικονομικούς δείκτες τους και να προσεγγίσουν τα επίπεδα των κρατών-μελών με τις καλύτερες οικονομικές επιδόσεις.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, τα κράτη-μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση κατά την περίοδο του δεύτερου σταδίου, να αποφεύγουν όσο το δυνατό τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα.

Για να μπορέσουν οι φτωχότερες χώρες της ευρωπαϊκής κοινότητας (Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα, Ιρλανδία) να καλύψουν τις οικονομικές τους αδυναμίες έναντι των πλουσιότερων χωρών δημιουργείται ταμείο συνοχής για την χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων των χωρών αυτών.

Επίσης για τον συντονισμό των νομισματικών πολιτικών των κρατών - μελών, την προώθηση του στόχου της σταθερότητας των τιμών και τη διευκόλυνση της χρήσης του ECU δημιουργείται το **Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ENI)**.

Το ίδρυμα αυτό έχει δική του προσωπικότητα και διοικείται, από το συμβούλιο το οποίο αποτελείται από τον πρόεδρο και τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών-μελών.

Οι αρμοδιότητές του, είναι περιορισμένες, όσον αφορά τα θέματα νομισματικής και δημοσιονομικής διαχείρισης.

Αυτό, προετοιμάζει το τελικό θεσμικό πλαίσιο για το τρίτο και τελικό στάδιο, της ΟΝΕ.

Αν τα κράτη-μέλη είναι στην πλειοψηφία τους έτοιμα, **το τρίτο στάδιο αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου του 1997.**

Τα κριτήρια για την τελική απόφαση προβλέπονται στην συνθήκη του Μάαστριχτ, με τα οποία εξετάζεται κατά πόσο έχει επιτευχθεί υψηλός βαθμός σύγκλισης.

Εάν τελικά, μέχρι τα τέλη του 1997, δεν έχει ορισθεί η ημερομηνία έναρξης του τρίτου σταδίου, το τρίτο στάδιο αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου του 1999.

Η έναρξη του τελικού σταδίου θα γίνει αυτόματα κατά την ημερομηνία αυτή για όσες χώρες ανταποκρίνονται στα κριτήρια, ακόμη, κι αν δεν αποτελούν την πλειοψηφία των κρατών-μελών.

Τα κράτη- μέλη, τα οποία κατά την στιγμή της εξέτασης δεν πληρούν τις οικονομικές προϋποθέσεις, για την πλήρη συμμετοχή τους στην τελική φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης παραμένουν σε μια μεταβατική περίοδο.

Αυτό σημαίνει, ότι δεν μπορούν να λαμβάνουν μέρος στις αποφάσεις που αφορούν την καθιέρωση του ενιαίου χρήματος και της νομισματικής πολιτικής.

Για την πλήρη συμμετοχή τους θα πρέπει μετά από δυο έτη να ζητήσουν να επανεξετασθεί η περίπτωση τους και τότε αν φυσικά, πληρούν τις προϋποθέσεις γίνονται δεκτά.

Κατά το τρίτο στάδιο της ΟΝΕ θα υιοθετηθεί ένα ενιαίο νόμισμα το «ΕΥΡΩ».

Θα δημιουργηθεί η ευρωπαϊκή τράπεζα η οποία θα αντικαταστήσει το ΕΝΙ και θα ασκείται ενιαία νομισματική και συναλλαγματική πολιτική.

Το ευρωπαϊκό συμβούλιο στη σύνοδο κορυφής της **Μαδρίτης στις 16 Δεκεμβρίου 1995** αποφάσισε ότι το τρίτο και τελικό στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης θα αρχίσει την **1^η Ιανουαρίου 1999.**

Οι κυβερνήσεις των δεκαπέντε κρατών-μελών συμφώνησαν ότι 2-3 Μαΐου 1998 θα πραγματοποιηθεί η έκτακτη σύνοδος κορυφής, η

οποία θα αποφασίσει, ποία κράτη-μέλη ικανοποιούν τα κριτήρια σύγκλισης, που προβλέπει η συνθήκη του Μάαστριχτ για την συμμετοχή τους στην ΟΝΕ την 1^η Ιανουαρίου 1998.

Αμέσως μετά την επιλογή των κρατών- μελών, που θα σχηματίσουν την ιδρυτική ομάδα του «ΕΥΡΩ», θα ανακοινώσουν και τις ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων τους.

Ισοτιμίες που θα «κλειδωθούν», με την έννοια ότι οι κεντρικές τράπεζες των ιδρυτικών χωρών θα παρεμβαίνουν κατά τρόπο ώστε, οι ισοτιμίες αυτές να παραμείνουν οι ίδιες μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου.

Όταν λέμε, ότι θα «κλειδωθούν» οι διμερείς ισοτιμίες, εννοούμε ότι θα υπάρχει ένας συγκεκριμένος στόχος για την τιμή του ενός νομίσματος με το άλλο χωρίς βεβαίως αυτό να εμποδίζει τις αγορές να δοκιμάζουν την αντοχή του στόχου αυτού.

Σε κάθε περίπτωση, οι κεντρικές τράπεζες θα παρεμβαίνουν, ώστε να κρατούν όσο το δυνατόν εγγύτατα τις ισοτιμίες αυτές.

Επομένως, το τρίτο και τελικό στάδιο της ΟΝΕ περιλαμβάνει:

A) το αμετάκλητο πάγωμα των συναλλαγματικών ισοτιμιών και την καθιέρωση ενός μόνο νομίσματος του «ΕΥΡΩ».

B) μια αυστηρή πολιτική στον τομέα σύγκλισης των οικονομιών.

Γ) σε περίπτωση διαφορετικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων το ECOFIN μπορεί:

- Να υποχρεώσει το κράτος-μέλος όπως σε κάθε νέα έκδοση δανείου δημοσιεύσει στοιχεία της οικονομικής του κατάστασης.
- Να καλέσει την ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων να αναθεωρήσει τη δανειακή της πολιτική προς αυτό.
- Να επιβάλλει άτοκες δεσμεύσεις ή και πρόστιμα..

Το τρίτο στάδιο αρχίζει με τον αμετάκλητο καθορισμό σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών μεταξύ των νομισμάτων των κρατών-μελών τα οποία θα συμμετέχουν στη νομισματική ένωση και στο «ΕΥΡΩ».

Από την 1^η Ιανουαρίου 1999 το «ΕΥΡΩ» θα γίνει αυτοτελές νόμισμα και θα εισαχθεί με λογιστική μορφή στις συναλλαγές και όχι με μορφή κερμάτων και τραπεζογραμματίων.

Το πέραμα στο «ΕΥΡΩ» δεν είναι μια απλή απόφαση των ηγετών της ευρωπαϊκής ένωσης.

Η κοινοτική νομοθεσία θα πρέπει να προσαρμοσθεί στα νέα δεδομένα τα οποία εισάγει το «ΕΥΡΩ» και κατά επέκταση αυτή η αλλαγή θα πρέπει να ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο των κρατών-μελών.

Φυσικά, το «ΕΥΡΩ» δεν πρόκειται να φέρει τα πάνω-κάτω στη κοινοτική νομοθεσία γιατί στις περισσότερες οδηγίες και κανονισμούς η μόνη αλλαγή η οποία πρέπει να γίνει είναι να αλλάξει η λέξη ECU με το «ΕΥΡΩ».

Όταν για πρώτη φορά, ετέθη στο θέμα σχετικά με την αξία του ενιαίου νομίσματος μεταξύ των δεκαπέντε κρατών - μελών, η σκέψη η οποία επικράτησε ήταν ότι η σημερινή νομισματική μονάδα της κοινότητας ECU να έχει την ίδια αξία με το νόμισμα «ΕΥΡΩ».

Έτσι, όλοι απαλλάχθηκαν από τον πονοκέφαλο των μεγάλων μετατροπών στη κοινοτική νομοθεσία.

Επομένως, το ECU υπάρχει ήδη από πολλά χρόνια.

Οι πολίτες μπορούσαν μέχρι τώρα να το χρησιμοποιούν για τις πληρωμές άνευ μετρητών χρήματος όπως επιταγές, τραπεζικά εμβάσματα ή μέσων τίτλων ταμειευτηρίου για την αγορά αξιόγραφων ή για αγορά άλλων τίτλων.

Επίσης χρησιμοποιείται για την λήψη και την παροχή δανείων στη διεθνή πιστωτική αγορά, για την εκκαθάριση λογαριασμών μεγάλων επιχειρήσεων στο εξωτερικό εμπόριο.

Με βάση το σενάριο μετάβασης στο ενιαίο νόμισμα που αποφάσισε το συμβούλιο της Μαδρίτης προβλέπεται ότι τα τραπεζογραμμάτια «ΕΥΡΩ» και τα ευρωπαϊκά κέρματα θα τεθούν σε κυκλοφορία το αργότερο την **1^η Ιανουαρίου του 2002** και η αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων των κρατών-μελών τα οποία θα συμμετέχουν στη νομισματική ένωση και στο «ΕΥΡΩ» θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του πρώτου εξαμήνου το 2002 οπότε θα αποσυρθούν από την κυκλοφορία και τα εθνικά νομίσματα και θα πάψουν να είναι νόμιμο χρήμα..

Τα περισσότερα κράτη-μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης έχουν επιβεβαιώσει τη δέσμευσή τους να τηρήσουν το χρονοδιάγραμμα αυτό και να μετέχουν ενεργά στις προπαρασκευαστικές εργασίες για την μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα.

Η ένταξη ενός κράτους-μέλους στην ΟΝΕ και στο «ΕΥΡΩ», προϋποθέτει, για δυο τουλάχιστον χρόνια την συμμετοχή του στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ).

Η συμμετοχή αυτή, θεωρείται απαραίτητη και μάλιστα σε συνδυασμό με τα οικονομικά κριτήρια σύγκλισης που προβλέπονται στη συνθήκη του Μάαστριχτ.

Όσο αφορά, τα κριτήρια σύγκλισης, οι εθνικές κυβερνήσεις έχουν την ευθύνη ,του σχεδιασμού και της υλοποίησης της απαιτούμενης οικονομικής πολιτικής για την πραγματοποίηση των στόχων.

Ενώ, όσο αφορά τη συμμετοχή ενός κράτους-μέλους στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, η συνθήκη προβλέπει, την στέρηση από τις εθνικές κυβερνήσεις το κυριαρχικό τους δικαίωμα να καθορίζουν μόνες τους τη νομισματική πολιτική, έστω και για διάστημα πριν από την ένταξή τους στην ΟΝΕ.

Τα κριτήρια σύγκλισης, τα οποία ορίζει η συνθήκη του Μάαστριχτ και τα οποία οφείλουν να πραγματοποιήσουν τα κράτη-μέλη, για να συμμετάσχουν στο «ΕΥΡΩ», είναι τα κάτωθι τέσσερα :

Α) ο χαμηλός πληθωρισμός, ο οποίος δεν πρέπει να υπερβαίνει περισσότερο από 1,5% τον μέσο όρο των ποσοστών του πληθωρισμού των τριών κρατών-μελών που σημείωσαν τις καλύτερες επιδόσεις, κατά την διάρκεια του προηγούμενου έτους.

Β) το χαμηλό επίπεδο επιτοκίων, τα μακροπρόθεσμα επιτόκια δεν πρέπει να υπερβαίνουν περισσότερο από 2% του μέσου όρου των τριών κρατών-μελών με τους χαμηλότερους δείκτες πληθωρισμού, εκτός της ένωσης.

Γ) περιορισμός του δημοσίου ελλείμματος και του εξωτερικού χρέους, τα κράτη-μέλη πρέπει να αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα.

Υπάρχει υπερβολικό έλλειμμα όταν το δημοσιονομικό έλλειμμα ανέρχεται σε ποσοστό ανώτερο του 3% του ΑΕΠ ή το δημόσιο χρέος υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ.

Δ) συμμετοχή στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, το εθνικό νόμισμα θα πρέπει να κυμαίνεται, κατά τα δύο τελευταία έτη πριν την ένταξη του εντός των περιθωρίων διακύμανσης του ΕΝΣ (2,25%).

Σε όλα τα κράτη-μέλη, της ευρωπαϊκής ένωσης, έχει γίνει τα τελευταία δύο- τρία χρόνια σημαντική πρόοδος προς την κατεύθυνση της οικονομικής σύγκλισης και κυρίως όσον αφορά στους ρυθμούς πληθωρισμού και επιτοκίων.

Έτσι, σήμερα, τα κριτήρια σύγκλισης στοιχειωδώς πληρούν όλα τα κράτη-μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης πλην της Ελλάδας και επομένως

η ΟΝΕ θα είναι πολυμελής με την συμμετοχή των ένδεκα κρατών-μελών αφήνοντας εκτός τους επιφυλακτικούς (Βρετανία, Σουηδία, Δανία) και την αποκλίνουσα Ελλάδα, η οποία θα μπορέσει να εντείνει τις προσπάθειες της, ώστε να ικανοποιήσει τις προϋποθέσεις, για την είσοδο της στην νομισματική

Η Ελλάδα για να προσεγγίσει το στόχο της της ένταξης στην ΟΝΕ και στο «ΕΥΡΩ» ζήτησε να εισαχθεί στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, διότι η συνθήκη του Μάαστριχτ θεωρεί ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη κράτους-μέλους την διετή παραμονή στο ΜΣΙ.

Η συμμετοχή της δραχμής στον ΜΣΙ είναι σημαντική, γιατί εξασφαλίζει στην Ελλάδα μια έμμεση, αλλά ουσιαστική παρουσία στις διεργασίες που θα τεθούν σε κίνηση μετά την 1^η Ιανουαρίου 1999, όταν θα ιδρυθεί το νέο νομισματικό σύστημα με το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα «ΕΥΡΩ».

Η δραχμή θα διαθέτει, από 1/1/1999, μια κεντρική ισοτιμία με το «ΕΥΡΩ».

Θα μπορεί βεβαίως να κυμαίνεται σε περιθώρια $\pm 15\%$, αλλά η στενή της σχέση με το νέο ισχυρό νόμισμα θα της προσδίδει σταθερότητα με αποτέλεσμα να έχουμε και σταθερότητα σε ολόκληρη την Ελληνική οικονομία.

Η ένταξη της δραχμής στο ΜΣΙ γίνεται με μια υποτίμηση της δραχμής 14%.

Η υποτίμηση της δραχμής προέκυψε, λόγω της αδυναμίας της κυβέρνησης, να πείσει την ευρωπαϊκή ένωση, ότι η ισοτιμία της δραχμής, αποτύπωνε επάκριβως την πραγματική εικόνα στην αγορά.

Η ένταξη της δραχμής από μόνη της, στο ΕΝΣ, δεν μπορεί να θεωρηθεί πρόκριμα για την τελική ένταξη μας στην ΟΝΕ.

Παράλληλα, μέχρι το τέλος του 1999 θα πρέπει να ακολουθηθεί ένα σκληρό πρόγραμμα περιορισμού των δημοσίων δαπανών και της εισοδηματικής πολιτικής.

Η επίτευξη οικονομικής σύγκλισης για την Ελλάδα είναι απαραίτητη ανεξάρτητα από την ανάγκη ικανοποίησης των κριτηρίων της συνθήκης του Μάαστριχτ για την συμμετοχή της στη νομισματική ένωση διότι αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να εξασφαλιστούν οι συνθήκες νομισματικής σταθερότητας, ώστε να ενισχυθεί η αναπτυξιακή διαδικασία.

Η διόρθωση η οποία πρέπει να επιτευχθεί από τώρα και μέσα στους επόμενους 18 μήνες, μέχρι δηλαδή το τέλος του 1999 γίνεται δυσκολότερη λόγω του κακού παρελθόντος.

Η μείωση της έκτασης του δημόσιου τομέα, η κατάργηση όσων οργανισμών οδηγούν σε διόγκωση του χρέους και η ενίσχυση της αντιπληθωριστικής πολιτικής θα αλλάξουν πολλά από τα δεδομένα, στην βάση των οποίων είχαμε συνηθίσει, να σκεπτόμαστε το προσωπικό και οικογενειακό μας συμφέρον.

Το 2000 και μετά τίποτε δεν θα μοιάζει με όσα είχαμε συνηθίσει στα τελευταία χρόνια.

Χώρα	1999		2000		Ποσοστό %		Μέγιστο ετήσιο ποσοστό από το 1999	Σημείο ποσοστό στον ΝΣΙ
	60,0	60,0	3,0	3,0	1997	1998		
Αυστρία	66,1	64,7	2,5	2,3	1,1	1,5	5,6	Ναι
Βέλγιο	122,2	118,1	2,1	1,7	1,4	1,3	5,7	Ναι
Βρετανία	53,4	53,0	1,9	-0,6	1,8	2,3	7,0	Όχι
Δανία	65,1	59,5	-0,7	-1,1	1,9	2,1	6,2	Ναι
Φινλανδία	55,8	53,6	1,1	-0,3	1,3	2,0	5,9	Ναι
Γαλλία	58,0	58,1	3,0	2,9	1,2	1,0	5,5	Ναι
Γερμανία	61,3	61,2	2,7	2,5	1,4	1,7	5,6	Ναι
Ελλάδα	108,7	107,7	4,0	2,2	5,2	4,5	9,8	Ναι
Ιρλανδία	66,3	59,5	-0,9	-1,1	1,2	3,3	6,2	Ναι
Ιταλία	121,6	118,1	2,7	2,5	1,8	2,1	6,7	Ναι
Λουξεμβούργο	6,7	7,1	-1,7	-1,0	1,4	1,6	5,6	Ναι
Ολλανδία	72,1	70,0	1,4	1,6	1,8	2,3	5,5	Ναι
Πορτογαλία	62,0	60,0	2,5	2,2	1,8	2,2	6,2	Ναι
Ισπανία	68,8	67,4	2,6	2,2	1,8	2,2	6,3	Ναι
Σουηδία	76,6	74,1	0,8	-0,5	1,9	1,5	6,5	Όχι

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2.3 Συνθήκη του Άμστερνταμ

Στις **17 Ιουνίου 1997**, οι αρχηγοί των κρατών-μελών της ευρωπαϊκής ένωσης, υπέγραψαν μια νέα συνθήκη για την Ευρώπη, τη Συνθήκη του Άμστερνταμ.

Η νέα Συνθήκη του Άμστερνταμ είναι ένα περίπλοκο κείμενο, όχι και τόσο κατανοητό από τον μέσο ευρωπαϊκό πολίτη.

Το κείμενο αυτό ενδιαφέρει περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο κείμενο τον ευρωπαϊκό πολίτη, γιατί προσπαθεί να δώσει απαντήσεις σε ορισμένα καθημερινά προβλήματα του.

Έτσι, οι πολίτες των κρατών-μελών της ένωσης θα κλιθούν να δώσουν την γνώμη τους για τις νέες διατάξεις που περιέχει η Συνθήκη του Άμστερνταμ, είτε με δημοψήφισμα, είτε μέσω των εκλεγμένων κοινοβουλίων τους.

Η Συνθήκη αυτή, θέτει τις βάσεις της Ευρώπης και περιέχει τους κανόνες τους; οποιούς πρέπει να τηρούν και να εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών, καθώς επίσης θεσπίζει τα δικαιώματα των πολιτών.

Η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ένωσης δεν είναι πλέον μια απλή τεχνική διαδικασία η οποία μπορεί να αφεθεί αποκλειστικά στην κρίση των κοινοτικών θεσμικών οργάνων ή των κυβερνήσεων.

Οι διατάξεις για την απασχόληση, την εξωτερική πολιτική, την άμυνα, την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων, το περιβάλλον και την νομιμότητα των οργάνων, ενδιαφέρουν άμεσα τον κάθε ευρωπαϊκό πολίτη.

Το περιεχόμενο και οι βασικοί στόχοι της Συνθήκης του Άμστερνταμ είναι οι παρακάτω¹³ :

A) η απασχόληση και τα δικαιώματα των πολιτών να τεθούν στο επίκεντρο της ένωσης.

Ειδικότερα, με την Συνθήκη του Άμστερνταμ, τα κράτη-μέλη αναλαμβάνουν την δέσμευση να προσαρμόσουν τις πολιτικές τους στα θέματα της απασχόλησης κατά τρόπο που να συμβιβάζεται με την οικονομική πολιτική της κοινότητας.

Επίσης να φροντίσουν να δημιουργήσουν εξειδικευμένο και προσαρμόσιμο εργατικό δυναμικό αλλά και τις αγορές εργασίας που να ανταποκρίνεται γρήγορα στις οικονομικές αλλαγές.

¹³ Βλέπε Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 7/97 «Μια νέα Συνθήκη για την Ευρώπη».

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ παρέχει σε κάθε πολίτη που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους-μέλους συγκεκριμένα δικαιώματα, ενώ η Συνθήκη του Άμστερνταμ ενισχύει με νέες διατάξεις τα ατομικά δικαιώματα..

Οι ρυθμίσεις αυτές, οι οποίες αφορούν τα δικαιώματα και την προστασία των πολιτών έχουν ενταχθεί στο πρώτο και δεύτερο τμήμα της συνθήκης.

Στο πρώτο τμήμα με τον τίτλο «Ελευθερία, Ασφάλεια, και Δικαιοσύνη» και στο δεύτερο τμήμα της Συνθήκης με τον τίτλο «Η ένωση και ο πολίτης».

Β) να εξαλειφθούν τα τελευταία εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία και να ενισχυθεί η ασφάλεια.

Πράγματι, υπάρχει τώρα ένα νέο τμήμα στην Συνθήκη που ονομάζεται «Ελευθερία, Ασφάλεια και Δικαιοσύνη» το οποίο καλύπτει τα εξής κεφάλαια :

- 1) τις θεμελιώδεις ελευθερίες και την απαγόρευση των διακρίσεων.
- 2) την προοδευτική εδραίωση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Επίσης η συνθήκη ενσωματώνει το καθεστώς του Schengen στο ενιαίο θεσμικό πλαίσιο της ένωσης βάσει ενός ευέλικτου σχήματος, το οποίο θα αφορά κατά κύριο λόγο τα δεκατρία κράτη-μέλη του συστήματος Schengen αφού οι στόχοι των συμφωνιών Schengen συμπίπτουν με αυτούς που περιλαμβάνονται ήδη στη συνθήκη.

- 3) να δοθεί η δυνατότητα στην Ευρώπη να καταστήσει περισσότερο αισθητή την παρουσία της στα διεθνή δρώμενα με ένα μήνυμα και με ένα κοινό πρόσωπο.

Με τις νέες ρυθμίσεις οι οποίες ενσωματώθηκαν στην συνθήκη ,η κοινή εξωτερική πολιτική και η πολιτική ασφάλειας αποκτά βελτιωμένους θεσμικούς μηχανισμούς για να ανταποκριθεί σε κρίσεις, εμπλουτίζεται με ένα πρώτο πυρήνα κοινής άμυνας και αποσαφηνίζονται και ενισχύονται οι στόχοι και οι αρχές της πολιτικής αυτής.

- 4) να γίνουν πιο αποτελεσματικοί οι θεσμοί της ένωσης εν όψει της προσεχούς διεύρυνσης.

Η επικείμενη νέα διεύρυνση της ένωσης αποτέλεσε το κίνητρο για την δημιουργία διαφόρων λύσεων.

Όμως, πολλά από τα συμπεράσματα αυτής της διαδικασίας δεν έγιναν αποδεκτά από τις κυβερνήσεις όλων των κρατών-μελών.

Παρ'όλα αυτά έγιναν σημαντικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση, έτσι ώστε η ένωση να καθίσταται περισσότερο δημοκρατική και ικανή να ανταποκριθεί στα προβλήματα τα οποία θέτει το νέο διεθνές περιβάλλον.

Η διάσκεψη δεν έθιξε τις βασικές αρχές οι οποίες διέπουν μέχρι σήμερα την λειτουργία της ένωσης όπως αυτή έχει διαμορφωθεί από τις συνθήκες.

Η μόνη καινοτομία της Συνθήκης του Άμστερνταμ είναι η εισαγωγή της έννοιας της «στενότερης συνεργασίας».

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ αυξάνει τις αρμοδιότητες του κοινοβουλίου και σε νέους πολιτικούς τομείς, παρέχει την δυνατότητα λήψης των αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία.

Η ομοφωνία παραμένει για ζητήματα θεσμικού χαρακτήρα.

Τέλος η συνθήκη περιλαμβάνει μια σημαντική δέσμη άλλων ρυθμίσεων οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση των κοινών πολιτικών και στην ικανότητα της ένωσης να απαντά σε προβλήματα της ευρωπαϊκής κοινωνίας.

2.4 Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ) και Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ).

Στην τελική φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η νομισματική πολιτική της ευρωπαϊκής ένωσης θα ασκείται από μια ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ), της οποίας το κύριο έργο θα είναι η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών.

Η ΕΚΤ θα αρχίσει να λειτουργεί από την 1^η Ιανουαρίου 1999, ημερομηνία, κατά την οποία θα πραγματοποιηθεί ο αμετάκλητος καθορισμός των συναλλαγματικών ισοτιμιών για τα κράτη-μέλη τα οποία συμμετέχουν στο τρίτο στάδιο.

Επειδή είναι υπεύθυνη για την διαχείριση του κοινού νομίσματος, θα ασκεί τη νομισματική πολιτική για λογαριασμό όλων των κρατών-μελών της νομισματικής ζώνης.

Η Κεντρική Τράπεζα θα αντικαταστήσει το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο (ΕΝΙ) το οποίο δημιουργήθηκε με σκοπό να προετοιμάσει το έδαφος για το ενιαίο νόμισμα και θα καταργηθεί.

Το έργο της ΕΚΤ για την νομισματική σταθερότητα είναι σημαντικότερο και για τον λόγο αυτό, οι διατάξεις οι σχετικές με τα καθήκοντα της και των διαρθρώσεων της αποτελούν κεντρικό θέμα της Συνθήκης της ένωσης.

Ούτε η ΕΚΤ ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψεως αποφάσεων των παραπάνω οργανισμών ζητά ή δέχεται υποδείξεις από κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς, από κυβέρνηση κράτους-μέλους ή όποιο άλλο οργανισμό.

Επίσης τα κοινοτικά όργανα και οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην επιδιώκουν να ασκούν επιρροή κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών-μελών.

Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τέσσερα μέλη.

Αυτή ορίζεται από το ευρωπαϊκό συμβούλιο με θητεία οκτώ ετών και μη ανανεώσιμη.

Τα μέλη της διορίζονται με κοινή απόφαση των κρατών-μελών, μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και μεγάλης εμπειρίας σε νομισματικά και τραπεζιτικά θέματα.

Η ανεξαρτησία της Εκτελεστικής Επιτροπής εξασφαλίζεται με την διάταξη που αφορά τη μη ανανέωση της θητείας της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διαμορφώνει τη νομισματική πολιτική της κοινότητας.

Διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών-μελών.

Φροντίζει ώστε να προωθείται η ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών στην κοινότητα.

Η Εκτελεστική Επιτροπή, φροντίζει για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και τις αποφάσεις που δίδονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Έτσι λοιπόν, η Εκτελεστική Επιτροπή δίνει τις απαραίτητες οδηγίες στις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των κρατών-μελών, και είναι υπεύθυνη για την τρέχουσα διαχείριση της ΕΚΤ.

Στα παραπάνω όργανα συμμετέχουν μόνο τα κράτη-μέλη τα οποία έχουν καθιερώσει το «ΕΥΡΩ».

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ) απαρτίζεται από την ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα και τους διοικητές των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών, και το οποίο θα λειτουργήσει την 1^η Ιανουαρίου 1999.

Το ΕΣΚΤ θα ασκεί την κοινή νομισματική πολιτική της ένωσης.

Θα ενεργεί πράξεις συναλλάγματος σύμφωνα με τις οδηγίες του συμβουλίου των υπουργών.

Θα κατέχει και θα διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών-μελών της ζώνης «ΕΥΡΩ».

Τέλος, μόνο το ΕΣΚΤ έχει το δικαίωμα να εγκρίνει την έκδοση τραπεζογραμματίων και κερμάτων στην κοινότητα.

Στο σύστημα θα ανήκουν όλες οι κεντρικές τράπεζες, χωρίς εξαίρεση, για τις χώρες, οι οποίες δεν θα πάρουν μέρος στην πρώτη φάση του «ΕΥΡΩ».

Για τα κράτη-μέλη τα οποία δεν συμμετέχουν στην ζώνη του «ΕΥΡΩ» ιδρύεται ένα νέο όργανο διοίκησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το Γενικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της Εκτελεστικής Επιτροπής και τους

διοικητές των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών-μελών, τα οποία δεν συμμετέχουν στο τρίτο στάδιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Οι συνέπειες από την εφαρμογή του «ΕΥΡΩ».

3.1 Οι επιδράσεις του «ΕΥΡΩ» στα κράτη-μέλη, στις επιχειρήσεις και στους πολίτες.

Η Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση είναι πλέον γεγονός.

Με την ΟΝΕ, στην οποία θα συμμετέχουν σε πρώτη φάση, έντεκα κράτη-μέλη, και σε δύο-τρία χρόνια, πολύ πιθανό, αρκετά περισσότερα, ξεκινά για την Ευρώπη μια νέα εποχή.

Η εγκαθίδρυση της πλήρους ΟΝΕ, αντιπροσωπεύει την σημαντικότερη πρόκληση στην ιστορία της ευρωπαϊκής ένωσης.

Η ευρωπαϊκή ένωση, θεωρείται μια δύναμη η οποία προωθεί τη σταθερότητα και την πρόοδο τόσο στην Ευρώπη, όσο και ανά την υφήλιο.

Οι συνέπειες από την εφαρμογή του «ΕΥΡΩ», τόσο για τα κράτη-μέλη, όσο για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες είναι σημαντικές.

Τα κράτη-μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης προσδίδουν προοδευτικά μια ευρωπαϊκή διάσταση στις εθνικές, εμπορικές, οικονομικές και πολιτικές δομές τους.

Με την καθιέρωση του «ΕΥΡΩ», δημιουργούνται οι πρόσθετες προϋποθέσεις σταθερότητας, για το διεθνές οικονομικό σύστημα και αύξηση του εμπορίου και των επενδυτικών δραστηριοτήτων.

Υπάρχουν προβλήματα, τα οποία έχουν αποκτήσει παγκόσμια διάσταση και αυτό σημαίνει, ότι δεν μπορούν να επιλυθούν από ένα εθνικό κράτος μεμονωμένα, αλλά ακόμη ούτε από μια ομάδα κρατών όπως είναι η ευρωπαϊκή ένωση, είναι προβλήματα τα οποία χρειάζονται την παγκόσμια σύμπραξη και συνεργασία.

Η εισαγωγή του «ΕΥΡΩ», θα αποτελέσει την πιο δραματική αλλαγή στο Διεθνές Νομισματικό Σύστημα, από τότε που ο πρόεδρος Νίξον αποσύνδεσε το δολάριο από τον χρυσό το 1971.

Η καθιέρωση του «ΕΥΡΩ», είναι πιθανό να αμφισβητήσει την θέση του δολαρίου στη παγκόσμια κλίμακα και με αυτή την έννοια, η εισαγωγή του «ΕΥΡΩ» είναι το σημαντικότερο γεγονός στην ιστορία του Διεθνούς Νομισματικού Συστήματος, από τότε που το δολάριο

διαδέχθηκε τη στερλίνα στο ρόλο του δεσπύζοντος νομίσματος κατά τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο¹⁴.

Με το «ΕΥΡΩ», δημιουργείται ένα εναλλακτικό νόμισμα προς το δολάριο, στους ρόλους του σαν νομισματική μονάδα, σαν αποθεματικό νόμισμα και σαν νόμισμα παρέμβασης.

Η μετάβαση στο «ΕΥΡΩ», θα περιλάβει έναν μαζικό αναπροσανατολισμό των νομισματικών προτιμήσεων στο παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα, στα διεθνή αποθεματικά και στις αγορές κεφαλαίων, με μόνιμες επιπτώσεις στη διαμόρφωση των ισοζυγίων εμπορίου και τρεχουσών συναλλαγών.

Όμως, παρά τα αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματα του «ΕΥΡΩ», οι αντιστάσεις εντός και εκτός της Ευρώπης για την μη επιτυχία του είναι μεγάλες.

Το πρόβλημα λοιπόν είναι, πως απαντούμε στις αντιδράσεις και με ποιο τρόπο κάνουμε γνωστά τα πλεονεκτήματα του «ΕΥΡΩ» για τους καταναλωτές, για τους επενδυτές και τους επιχειρηματίες.

Με την νομισματική ένωση της Ευρώπης κινδυνεύουν συμφέροντα πάσης φύσεως και ιδιαίτερα ισχυρά.

Κινδυνεύουν πριν από όλα, μεγάλα εμπορικά συμφέροντα των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας, οι οποίοι είναι οι μεγάλοι εμπορικοί ανταγωνιστές της ευρωπαϊκής ένωσης και επομένως, δεν βλέπουν με «καλό μάτι» μια Ευρώπη με ενιαίο και σταθερό νόμισμα.

Θέλουν μια Ευρώπη με αναταραχές στο εσωτερικό της, οι οποίες θα προέρχονται από τις ανταγωνιστικές υποτιμήσεις και που θα οδηγούν στην αστάθεια των επιτοκίων.

Επίσης, κινδυνεύουν τα μεγάλα κέρδη τα οποία αποκομίζουν από τις διαφορετικές συναλλαγματικές ισοτιμίες στους κόλπους των κρατών-μελών οι διάφοροι χρηματιστηριακοί, τραπεζικοί και λοιποί διαμεσολαβητικοί οργανισμοί, οι οποίοι χάρις στην έκρηξη της παγκόσμιας ροής κεφαλαίων, έχουν κάθε λόγο να υπάρχουν στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό χώρο.

Είναι θέσεις, οι οποίες προσφέρουν ευκαιρίες για μεγάλα, εύκολα και ταχύτατα κέρδη.

Το πέρας στο νέο νόμισμα για τις επιχειρήσεις σημαίνει, το τέλος των συναλλαγματικών διακυμάνσεων μεταξύ των ευρωπαϊκών νομισμάτων και των κινδύνων που δημιουργούν αυτές οι διακυμάνσεις.

¹⁴ Βλέπε Οικ. Ταχυδρόμος 23/10/97 Φ 43 Helmut Schmidt «Γιατί είναι απαραίτητη η επιτυχία του Ευρώ»

Έτσι, οι επιχειρήσεις θα μπορούν να αξιοποιήσουν τις μεγάλες ευκαιρίες που τους παρέχει η ενιαία αγορά.

Θα καταργηθούν οι προμήθειες που καταβάλλονται στις τράπεζες για αγορά ή πώληση συναλλάγματος για εμπορικούς και επενδυτικούς σκοπούς.

Ιδιαίτερα θα επωφεληθούν οι μικρές επιχειρήσεις καθώς οι πληρωμές και οι μεταφορές των χρηματικών ποσών θα γίνονται ταχύτερες και θα είναι φθηνότερες.

Έτσι, θα ευνοήσει τις επενδύσεις και κατ'επέκταση την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η σταθερότητα του «ΕΥΡΩ» θα δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης, το οποίο θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να ασχοληθούν περισσότερο με την αύξηση της παραγωγικότητας και κατ'επέκταση της ανταγωνιστικότητας τους.

Η ενιαία αγορά και η καθιέρωση του «ΕΥΡΩ» δημιουργεί μια μεγάλη χρηματοπιστωτική αγορά.

Έτσι η αυξημένη ρευστότητα σε συνδυασμό με τον ανταγωνισμό ο οποίος θα προκύψει λόγω προσφοράς νέων χρηματοπιστωτικών προϊόντων θα προκαλέσει μείωση του κόστους χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις.

Για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές η καθιέρωση του «ΕΥΡΩ» θα άρει την αβεβαιότητα που υπάρχει όσον αφορά την τιμή πώλησης των εμπορευμάτων.

Γιατί μια αλλαγή της ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος μπορεί να εξαφανίσει τα περιθώρια κέρδους.

Με την ενιαία αγορά και την εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος οι επιχειρήσεις μικρές και μεγάλες θα μπορούν να εγκαθίστανται και να λειτουργούν ευκολότερα σε όλη τη ζώνη του «ΕΥΡΩ».

Επίσης, εάν τα προϊόντα και οι υπηρεσίες τιμολογούνται σε ένα νόμισμα, όπως είναι το «ΕΥΡΩ», η ανταγωνιστική ισχύς της ενιαίας αγοράς θα αυξηθεί προς όφελος της ένωσης και κατ'αυτό τον τρόπο, το ενιαίο νόμισμα θα συμβάλει να αυξηθεί η ανάπτυξη και η απασχόληση.

Με το «ΕΥΡΩ» εξαλείφονται τα νομισματικά εμπόδια με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι ανταγωνιστικές πιέσεις σε πολλές αγορές.

Η διαφάνεια των τιμών μεταξύ των κρατών – μελών θα αυξηθεί και οι επιχειρήσεις δεν θα μπορούν πλέον να διατηρούν υψηλές διαφορές στις τιμές μεταξύ των κρατών – μελών.

Οι διακοινοτικές επιχειρηματικές συναλλαγές θα απλοποιηθούν, γιατί τα προϊόντα και οι υπηρεσίες θα τιμολογούνται σε «ΕΥΡΩ» και θα διευκολύνεται η λογιστική απεικόνιση των ισολογισμών των επιχειρήσεων.

Πάντως, το πέρασμα στο νέο νόμισμα σημαίνει την μετατροπή όλων των μέσων πληρωμών, όπως χαρτονομισμάτων και κερμάτων, επιταγών, ηλεκτρονικών και πιστωτικών καρτών, και εμβασμάτων αξιών.

Επίσης, σημαίνει, ότι όλα τα είδη μηχανών αυτόματης καταγραφής όπως ταμιακές μηχανές πώλησης προϊόντων, εισιτηρίων, χαρτονομισμάτων, συσκευές τηλεφωνικών θαλάμων, μηχανών συσκευασίας πρέπει να μετατραπούν σε ενιαίο νόμισμα.

Τα παρκόμετρα και ακόμη τα καροτσάκια των υπεραγορών θα πρέπει να προσαρμοσθούν, ώστε να δέχονται τα νέα κέρματα.

Επομένως, το πέρασμα στο ενιαίο νόμισμα, θα επηρεάσει την καθημερινή ζωή όλων των πολιτών και τις μεθόδους εργασίας όλων των επιχειρήσεων των κρατών-μελών που συμμετέχουν στην ζώνη του «ΕΥΡΩ».

Δεν θα πρέπει να υποτιμηθούν οι δυσκολίες του περάσματος στη νέα νομισματική μονάδα και στις υποδιαίρεσεις της.

Πολλοί πολίτες θα θεωρήσουν την αλλαγή σαν αλλαγή ταυτότητας γιατί είναι συνηθισμένοι να θεωρούν το νόμισμα τους σαν εθνικό σύμβολο.

Άλλοι, θα υποπτευθούν, ότι η αλλαγή του νομίσματος θα είναι μια ευκαιρία για να αυξήσουν τους φόρους και τις τιμές τα κράτη-μέλη.

Οι αντιδράσεις αυτές, θα πρέπει να ελαχιστοποιηθούν.

Η εισαγωγή του «ΕΥΡΩ», από την **1^η Ιανουαρίου 1999**, θα συναντήσει μεγάλα προβλήματα τεχνικά, νομικά και πρακτικά.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την γρήγορη ενσωμάτωση στις εθνικές νομοθεσίες των αναγκαίων μετατροπών, ώστε να καταστεί δυνατή η λειτουργία των επιχειρήσεων κάθε κράτους-μέλους στο «ΕΥΡΩ» από την **1^η Ιανουαρίου του 1999**.

Η έγκαιρη λήψη μέτρων, για το ενιαίο νόμισμα από τις εθνικές διοικήσεις θα δώσει το μήνυμα και στην ιδιωτική πρωτοβουλία, ότι πλησιάζει η ώρα του «ΕΥΡΩ».

Η σωστή ενημέρωση του οικονομικού κόσμου, θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να κάνουν και αυτές με την σειρά τους τις απαραίτητες επενδύσεις για την προσαρμογή τους στο «ΕΥΡΩ».

Αυτή η ενημέρωση, είναι απαραίτητη να γίνει από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς και σε πιο εκλαϊκευμένη μορφή για να πληροφορηθεί ο καταναλωτής τις λεπτομέρειες γύρω από το ενιαίο νόμισμα και να ετοιμασθεί ψυχολογικά για το 2002.

Για τον μέσο πολίτη η μετάβαση στο «ΕΥΡΩ» θα είναι ένα «σοκ» μέχρι να προσαρμοσθεί στην ιδέα της αξίας που αντιπροσωπεύει το ενιαίο νόμισμα.

Από την πλευρά της, η Ελλάδα, παρά την πίεση του χρόνου δεν έχει προχωρήσει καν στην παγιοποίηση ενός σχεδίου προσαρμογής στα νέα δεδομένα και μόλις πρόσφατα δημιούργησε την αρμόδια για το θέμα διυπουργική επιτροπή, ώστε μέσα στους επόμενους μήνες όχι μόνο να προσαρμόσει τη νομοθεσία αλλά και να προετοιμάσει τον ιδιωτικό τομέα για να αντεπεξέλθει στον εντεινόμενο ανταγωνισμό που θα δημιουργήσει η ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς.

Οι έντεκα χώρες μέλη, που θα συμμετέχουν στο «ΕΥΡΩ» από το 1999, έχουν ήδη ολοκληρώσει το πλάνο μετάβασης του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για να επιτρέψουν στις επιχειρήσεις τους να χρησιμοποιούν το νέο νόμισμα.

Επίσης τα τρία κράτη-μέλη τα οποία με την θέληση τους δεν συμμετέχουν προς το παρόν (Αγγλία, Δανία, Σουηδία) έχουν ξεκινήσει από τις αρχές του 1997 να προετοιμάζονται με ταχύτατους ρυθμούς ολοκληρώνοντας τη νομοθετική διαδικασία.

Το νομοθετικό έργο για την μετατροπή των λειτουργιών των επιχειρήσεων τους στο «ΕΥΡΩ» έχει ήδη κοινοποιηθεί και υποβληθεί στην Κομισιόν.

Έχουν καταστρώσει σχέδια προσαρμογής ενός μεγάλου μέρους των εργασιών του ιδιωτικού τομέα (φορολογικές δηλώσεις και πληρωμές, λογιστικές καταστάσεις και υποβολή εκθέσεων) στο «ΕΥΡΩ» από την αρχή του 1999 για τις επιχειρήσεις που το επιθυμούν.

Κάθε επιχείρηση μπορεί να επιλέξει μεταξύ δύο περιπτώσεων, είτε να πραγματοποιήσει μια πλήρη αλλαγή την **1^η Ιανουαρίου 2002**, είτε να χρησιμοποιεί το «ΕΥΡΩ» για ορισμένες συναλλαγές κατά την μεταβατική περίοδο.

Εάν μια εταιρεία επιλέξει την δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να διατηρήσει τη δυνατότητα να εργάζεται με το εθνικό νόμισμα για τις συναλλαγές της με τους οικονομικούς συναλλασσόμενους οι οποίοι δεν έχουν ακόμη πραγματοποιήσει την προσαρμογή.

Όπια, όμως, επιχείρηση επιλέξει την συναλλαγή στο «ΕΥΡΩ» δεν θα μπορεί στη συνέχεια να επανέλθει στην εθνική νομισματική μονάδα

για την τήρηση λογιστικών καταστάσεων, την υποβολή φορολογικών εκθέσεων, δηλώσεων, και πληρωμή φόρων.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δώσουν μεγάλη προσοχή στις συμβάσεις που θα έχουν προηγηθεί της ισχύος του «ΕΥΡΩ».

Οι περισσότερες θα χρειασθεί να γίνουν αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης.

Γι' αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δημιουργήσουν από τώρα και όσο πιο γρηγορότερα μπορούν ειδικά τμήματα που θα ασχολούνται με την ενσωμάτωση τους στην ΟΝΕ και στο «ΕΥΡΩ»¹⁵.

Τα τμήματα αυτά θα πρέπει να προτείνουν ένα σχέδιο σταδιακής μετάβασης το οποίο θα είναι προσαρμοσμένο στο μέγεθος και στη δομή της κάθε επιχείρησης.

Το προτεινόμενο σχέδιο θα πρέπει να στηρίζεται σε κάποια στρατηγική η οποία θα εφαρμοσθεί σταδιακά για να μη δημιουργήσει προβλήματα στην επιχείρηση. Έτσι λοιπόν θα πρέπει:

- 1) Να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της αλλαγής.
- 2) Να επιλέξει την ομάδα ή το άτομο το οποίο θα ασχοληθεί με το αντικείμενο αυτό και την οργάνωση της.
- 3) Να εντοπίσει τα τμήματα τα οποία χρειάζονται προσαρμογή.
- 4) Να μελετήσει τα έγγραφα τα οποία χρειάζονται αλλαγές.
- 5) Να κάνει διάλογο με τους σημαντικότερους πελάτες και προμηθευτές.
- 6) Να προετοιμάσει ένα σχέδιο δράσης το οποίο περιέχει τις αλλαγές κατά χρονολογική σειρά και προτεραιότητα.
- 7) Να ενημερώσει και να εκπαιδεύσει το προσωπικό στην συναλλαγή με το «ΕΥΡΩ».
- 8) Να μελετήσει τους τυχόν συναλλαγματικούς κινδύνους από την καθιέρωση του «ΕΥΡΩ», οι οποίοι δεν υπάρχουν σήμερα και να ληφθούν υπ όψιν κατά την χάραξη της στρατηγικής αυτής.
- 9) Να προβλέψει το κόστος προετοιμασίας το οποίο θα πρέπει να ενσωματωθεί στον προϋπολογισμό.

¹⁵ Βλέπε «Επενδυτής» 5/9/98 προτεινόμενο σχέδιο σταδιακής μετάβασης των επιχειρήσεων από την F.E.E. εκπρόσωπος των λογιστικών ενώσεων σε 26 Ευρωπαϊκές χώρες.

3.2 Η εφαρμογή και οι συνέπειες του «ΕΥΡΩ» στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τους όρους της συνθήκης του Μάαστριχτ η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα η οποία δεν μπόρεσε να συμμετάσχει στην ζώνη του «ΕΥΡΩ» το 1999, έστω και με κάποια ελαστική ερμηνεία των κριτηρίων, βάση των πρόσφατων εκθέσεων της ευρωπαϊκής επιτροπής και του ΕΝΙ.

Οι δημοσιονομικές ανισορροπίες είναι πολύ μεγαλύτερες και ο πληθωρισμός πολύ υψηλότερος από ότι, στα υπόλοιπα κράτη-μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης.

Σήμερα η Ελλάδα καταβάλλει μεγάλη προσπάθεια για την επίτευξη των κριτηρίων σύγκλισης με στόχο την είσοδο της στην Τρίτη φάση της ΟΝΕ την **1^η Ιανουαρίου 2001**.

Για να προσεγγίσει τον στόχο του 2001, η Ελλάδα θα πρέπει να εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις που προβλέπει η Συνθήκη του Μάαστριχτ, αλλά συγχρόνως θα πρέπει να πραγματοποιήσει τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η κυβέρνηση κατά την διαπραγμάτευση ένταξης της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος.

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ θεωρεί ως απαραίτητη προϋπόθεση, για την ένταξη κράτους-μέλους, την διετή παραμονή στο ΜΣΙ.

Επομένως η ένταξη της δραχμής στο ΜΣΙ στις 15 Μαρτίου είναι αναγκαίο και σημαντικό βήμα.

Ο λόγος είναι, ότι η θητεία στο ΕΝΣ σημαίνει πως τηρούνται οι κανόνες του ΜΣΙ του ΕΝΣ οι οποίοι διασφαλίζουν τη σταθερότητα στην ευρωπαϊκή αγορά συναλλάγματος.

Ο βασικός κανόνας είναι ότι η διακύμανση της ισοτιμίας των νομισμάτων που συμμετέχουν στο σύστημα δεν μπορεί να ξεπεράσει ένα ποσοστό 15% πάνω-κάτω από την κεντρική ισοτιμία που έχει ορισθεί όταν το νόμισμα εντάσσεται στο ΕΝΣ.

Η ένταξη στο σύστημα των συναλλαγματικών ισοτιμιών και η υποτίμηση της δραχμής κατά 14% απαιτεί θυσίες για τους εργαζόμενους.

Οι θυσίες αυτές, θα γίνουν ακόμη μεγαλύτερες, στο διάστημα των επόμενων μηνών, όπως δείχνουν το πακέτο μέτρων τα οποία συνοδεύουν την υποτίμηση.

Στο δίλημμα στο οποίο καλείται να απαντήσει η κυβέρνηση είναι εάν θα ακολουθήσει τα κράτη-μέλη τα οποία θα συμμετάσχουν στο «ΕΥΡΩ», στις διαρθρωτικές αλλαγές που προτείνει η κομισιόν, και θα εξασφαλίσει έτσι μια ομαλή πορεία ένταξης, έστω και με καθυστέρηση δύο έτη ή θα αποστασιοποιηθεί από το σκληρό μοντέλο σύγκλισης το οποίο ακολουθούν οι εταίροι της.

Η Ελλάδα, θα πρέπει να ακολουθήσει τα άλλα κράτη-μέλη στις διαρθρωτικές αλλαγές των οποίων ο κεντρικός άξονας είναι η άμεση λήψη μέτρων για την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών και της αγοράς κεφαλαίων.

Το σύνολο των μέτρων αυτών, πρέπει να ακολουθήσουν τόσο τα κράτη-μέλη τα οποία θα συμμετέχουν εξ αρχής στο «ΕΥΡΩ» όσο και εκείνα, όπως η Ελλάδα, τα οποία θα ακολουθήσουν αργότερα.

Εάν η Ελλάδα θέλει να συμμετάσχει στο «ΕΥΡΩ», θα πρέπει να ακολουθήσει μια αλλαγή πολιτικής σε όλα τα μέτωπα.

Η κυβέρνηση, πρέπει να επιδείξει θάρρος και αποφασιστικότητα και να προτάξει στόχους.

Η προσπάθεια αυτή, είναι απαραίτητη και αναγκαία τόσο για την οικονομική ανάπτυξη της πατρίδας μας, όσο και για την συμμετοχή της στον διεθνές ανταγωνισμό και την ευρωπαϊκή ενιαία αγορά.

Αναμφίβολα, τα οφέλη τα οποία θα έχει η Ελλάδα εάν συμμετάσχει στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ θα είναι περισσότερα εν σχέση με κάποιο κόστος που θα προκύψει από την σύγκλιση.

Θα πρέπει η Ελλάδα, ως κράτος με ιδιαίτερα προβλήματα να εντείνει τις προσπάθειες και το ρυθμό ανάπτυξης, ώστε να καταφέρει να συμμετάσχει στην πλήρη ΟΝΕ.

Η ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ και στο «ΕΥΡΩ», αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη και ισχυροποίηση της Ελληνικής Οικονομίας αλλά συγχρόνως προϋπόθεση για την ισχυρή πολιτική παρουσία της Ελλάδας στα κέντρα αποφάσεων και στις οικονομικές προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα.

Όλοι οι πολίτες αντιλαμβάνονται, ότι το διεθνές κύρος της χώρας και το υψηλό βιοτικό επίπεδο, θα εξασφαλισθούν μόνο, με την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ και στο «ΕΥΡΩ».

Δεν μπορεί να υπάρξει ουσιαστική βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών, που προσφέρει η χώρα μας στον πολίτη, στον κοινωνικά ασθενέστερο, εάν δεν αναπτυχθεί η οικονομία μας.

Οι πολίτες δεν πιστεύουν πλέον σε μαγικές συνταγές.

Βλέπουν τι γίνεται στον περίγυρο της χώρας.

Βλέπουν την δυστυχία που πλήττει σχεδόν όλους τους γειτονικούς λαούς.

Η πορεία της Ελλάδας, προς το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Νόμισμα, είναι μονόδρομος και δύσβατος και πρέπει με πάσα θυσία να συνεχίσουμε, γιατί έχω την εντύπωση, ότι αξίζει τον κόπο.

Τα οφέλη από την εισαγωγή του «ΕΥΡΩ» για τις επιχειρήσεις είναι σημαντικότερα.

Ιδιαίτερα οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από την καθιέρωση του «ΕΥΡΩ».

Διότι οι επιχειρήσεις αυτές υποφέρουν περισσότερο από τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις και τούτο διότι δεν έχουν πόρους να αναλάβουν συναλλαγματικό ρίσκο, έτσι αποφεύγουν να αναπτύξουν διασυνοριακές συνεργασίες.

Η καθιέρωση του «ΕΥΡΩ» θα συμβάλλει θετικά στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής δράσεως των επιχειρήσεων λόγω της νομισματικής σταθερότητας, της εξάλειψης του συναλλαγματικού κινδύνου και της μείωσης του κόστους συναλλαγής και ανταλλαγής νομισμάτων.

Θα οδηγήσει σε χαμηλά επιτόκια και χαμηλούς ρυθμούς πληθωρισμού και θα επιτρέψει στην Ελληνική επιχείρηση να ανταγωνισθεί επί ίσους όρους με την αντίστοιχη Γερμανική ή Γαλλική επιχείρηση.

Επί πλέον, ο περιορισμός των αβεβαιοτήτων, η παγίωση της αξιοπιστίας της οικονομικής πολιτικής στην Ελλάδα θα συμβάλει στην διαμόρφωση θετικού κλίματος, πράγμα που με την σειρά του θα ενθαρρύνει την ανάληψη επενδύσεων στη χώρα μας.

Θα ενισχυθεί η αποδοτικότητα τους αφού θα έχουν χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης, καίριο ζήτημα για τις Ελληνικές επιχειρήσεις.

Με την εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου λόγω εισαγωγής κοινού νομίσματος προβλέπεται να ενταθεί η αναζήτηση χρηματοδότησης για επενδύσεις, στεγαστικά δάνεια κ.λ.π πέραν των εθνικών συνόρων.

Έτσι, η ένταση του ανταγωνισμού για προσέλκυση νέων πελατών από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα οδηγήσει σε μια σύγκλιση των επιτοκίων.

Η καθιέρωση του «ΕΥΡΩ», σε διεθνές νόμισμα, θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη τρίτων χωρών στην ευρωπαϊκή οικονομία.

Αυτό για την Ελλάδα έχει ιδιαίτερη σημασία, καθότι θα συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη των εμπορικών σχέσεων με τις Βαλκανικές και Μεσογειακές χώρες.

Επίσης, θα επιφέρει θετικές εξελίξεις στις μετακινήσεις του τουρισμού και την τουριστική βιομηχανία, στη χώρα μας.

Ο τουρισμός δεν απειλείται πλέον από τυχόν διαφοροποιήσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Ο Έλληνας, τουριστικός επιχειρηματίας, θα απαλλαγεί από το άγχος της εις βάρος του διαφοροποίησης των ισοτιμιών, όσον αφορά τα εισαγόμενα αγαθά και τις προσφερόμενες τιμές στους τουριστικούς οργανισμούς.

Φυσικά, με την εισαγωγή του «ΕΥΡΩ» θα προκύψουν και ορισμένες δυσκολίες, όπως είναι, η έλλειψη κατάλληλου προσωπικού, η αδυναμία πρόσβασης στην πληροφόρηση, η ανάγκη απόκτησης κατάλληλου εξοπλισμού και μηχανογράφησης.

Οι τράπεζες και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προχωρήσουν άμεσα στις απαιτούμενες προσαρμογές.

Η προσαρμογή αυτή, αφορά τα διοικητικά στελέχη των επιχειρήσεων και των τραπεζών, οι οποίοι θα πρέπει να ασχοληθούν με αυτές τις αλλαγές, αλλά και να προσαρμόσουν ανάλογα την πολιτική των επιχειρήσεών τους.

Οι Ελληνικές τράπεζες θα βρεθούν αντιμέτωπες με την διαδικασία εναρμόνισης στα διεθνή πρότυπα λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος, γεγονός που θα επιφέρει αλλαγές στην εσωτερική τους δομή και οργάνωση και την ανάπτυξη των εργασιών.

Το τραπεζικό σύστημα μέχρι το τέλος του 1999 θα προβεί σε ριζικές αλλαγές που δεν θα θυμίζει τίποτε από το σημερινό τοπίο του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Επομένως οι Ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να αρχίζουν να προετοιμάζονται εάν θέλουν να ολοκληρώσουν την προετοιμασία τους κατά οικονομικά αποτελεσματικό τρόπο.

Μάλιστα, από την 1^η Ιανουαρίου του 1999, όσες επιχειρήσεις αναπτύσσουν εξαγωγική δραστηριότητα ή συνεργάζονται με άλλες ευρωπαϊκές είναι αναγκασμένες να προσαρμόσουν τις συναλλαγές και την λειτουργία τους στο ενιαίο νόμισμα.

Όσες δεν προσαρμοστούν θα έχουν να αντιμετωπίσουν και να ανταγωνιστούν, σε μια ενιαία αγορά, επιχειρήσεις οι οποίες θα έχουν το σημαντικό αυτό συγκριτικό πλεονέκτημα.

Έτσι λοιπόν, η χρονική παράταση που έχει επιβληθεί στην Ελλάδα για την συμμετοχή της στην ΟΝΕ το 2002 δεν πρέπει να καθυστεράει τις επιχειρήσεις.

Όλες οι Ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν και να επωφελούνται από το ενιαίο νόμισμα από την έναρξη της ΟΝΕ την 1^η Ιανουαρίου του 1999, καθ'ότι ένα σημαντικό μέρος του εμπορίου μεταξύ του «εντός» και του «εκτός» κρατών – μελών μπορεί να γίνεται σε «ΕΥΡΩ».

Οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν θυγατρικές ή γραφεία σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι προτιμότερο να εμφανίζουν την εσωτερική τους λογιστική στο ενιαίο νόμισμα.

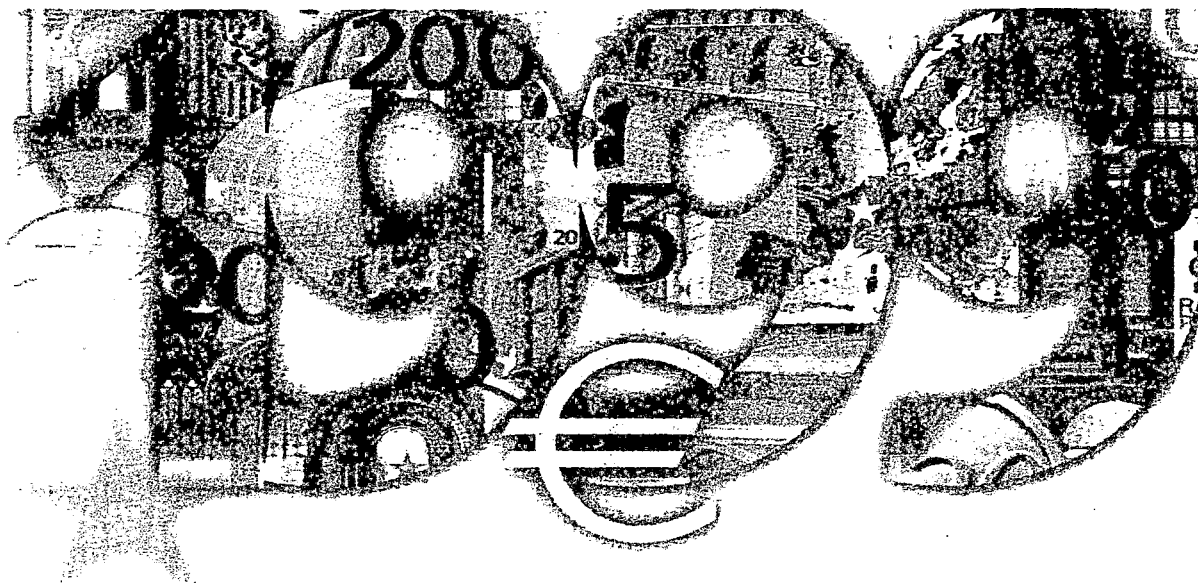
Θα πρέπει λοιπόν το αργότερο έως το 2002 να έχουν ολοκληρώσει τη μελέτη για την μετατροπή στο «ΕΥΡΩ».

Οι αλλαγές που θα πρέπει να κάνουν οι Ελληνικές επιχειρήσεις είναι οι εξής:

- 1) Στα λογιστικά συστήματα και στο λογισμικό, η τήρηση των λογιστικών καταστάσεων, οι φορολογικές δηλώσεις και η αποτίμηση του χρέους θα γίνεται στο «ΕΥΡΩ».
 - 2) Στα συστήματα πληροφορικής και εσωτερικής οργάνωσης, είναι αναγκαίο η προσαρμογή των ηλεκτρονικών υπολογιστών στις προδιαγραφές του ενιαίου νομίσματος.
- Όλα τα προγράμματα, οι φάκελοι, οι βάσεις δεδομένων, οι έλεγχοι και οι εκθέσεις οι οποίες περιέχουν αναφορές σε χρηματοδοτικές πληροφορίες πρέπει να τροποποιηθούν.
- 3) Στο προσωπικό, θα πρέπει να ενημερωθεί και να εκπαιδευθεί για τα σχέδια της επιχείρησης και της επιπτώσεις στις επαγγελματικές τους δραστηριότητες.
 - 4) Στην οργάνωση και στον προϋπολογισμό, προετοιμασία και σχεδιασμός για την διάρθρωση του προϋπολογισμού στο «ΕΥΡΩ».
 - 5) Στα οικονομικά, συνεργασία και συμφωνία με τις τράπεζες για τον μετασχηματισμό.
 - 6) Στις εξωτερικές σχέσεις της επιχείρησης, ενημέρωση των πελατών, προσαρμογή του εντύπου υλικού και οργάνωση του Μάρκετινγκ.

Τα πλεονεκτήματα τα οποία προσφέρει η ΟΝΕ, θα πρέπει οι Ελληνικές επιχειρήσεις να τα αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Αυτό θα το πετύχουν με την σωστή προετοιμασία στα επόμενα τρία χρόνια.

EURO 1999

3.3 Τα τραπεζογραμμάτια «ΕΥΡΩ» και οι υποδιαιρέσεις

ΤΟΥ.

Το «ΕΥΡΩ» είναι το μελλοντικό ενιαίο νόμισμα της ευρωπαϊκής ένωσης, το οποίο καθιερώθηκε με την Συνθήκη για την ευρωπαϊκή ένωση και κυρώθηκε από τα κοινοβούλια των κρατών-μελών.

Έδωσαν αυτή την ονομασία στο ενιαίο νόμισμα γιατί με αυτήν αποδίδεται καλύτερα η κοινή ταυτότητα της Ευρώπης.

Τα τραπεζογραμμάτια σε «ΕΥΡΩ», θα κυκλοφορούν το αργότερο την 1^η Ιανουαρίου του έτους 2002.

Πλην όμως, το «ΕΥΡΩ» θα είναι ένα νόμιμο νόμισμα, από την 1^η Ιανουαρίου 1999, που θα χρησιμοποιείται στις χρηματαγορές και σε μια σειρά επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με λογιστική μορφή χωρίς όμως να υπάρχουν χαρτονομίσματα και κέρματα.

Η μετάβαση στο «ΕΥΡΩ» χρειάζεται πολύ χρόνο και τούτο για να μπορέσουν οι επιχειρήσεις, οι λιανοπωλητές και οι δημόσιες διοικήσεις να προετοιμαστούν ώστε να διεξάγουν τις συναλλαγές τους με το «ΕΥΡΩ».

Αλλά εκτός αυτού και η έκδοση των νέων χαρτονομισμάτων και η κοπή των νέων κερμάτων απαιτεί πολύ χρόνο.

Πρόκειται για ένα μεγάλο έργο, αν σκεφτείτε ότι σήμερα κυκλοφορούν στην ευρωπαϊκή ένωση περισσότερο από 12δισ. χαρτονομίσματα και 70δισ. κέρματα.

Όπως είπαμε, τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα του «ΕΥΡΩ» θα αρχίσουν να κυκλοφορούν το αργότερο την 1^η Ιανουαρίου του 2002, και τα εθνικά νομίσματα των κρατών-μελών θα εξακολουθούν να κυκλοφορούν για έξι μήνες ακόμη μετά την ημερομηνία αυτή, οπότε θα αποσυρθούν.

Τα τραπεζογραμμάτια σε «ΕΥΡΩ», θα είναι διαθέσιμα σε χαρτονομίσματα των 5, 10, 20, 50, 100, 200, και 500 «ΕΥΡΩ».

Όσον αφορά τα κέρματα, θα είναι οκτώ είδη, από 1 λεπτό έως 2 «ΕΥΡΩ».

Θα έχουν μια κοινή όψη και μια εθνική όψη.

Τα χαρτονομίσματα του «ΕΥΡΩ» θα είναι περίπου το ίδιο σε όλες τις χώρες, που συμμετέχουν στο ενιαίο νόμισμα.

Επίσης θα φέρουν την λέξη EURO στα λατινικά και την ΕΥΡΩ στα Ελληνικά.

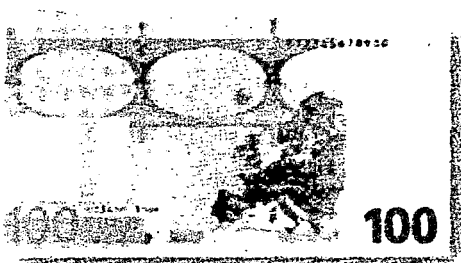
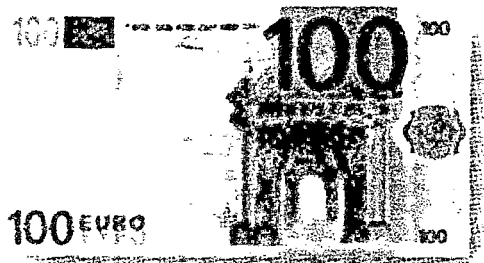
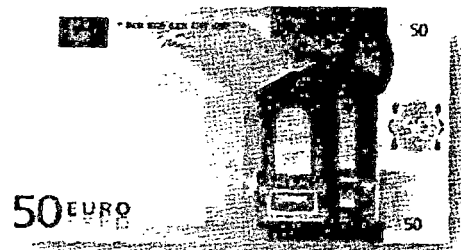
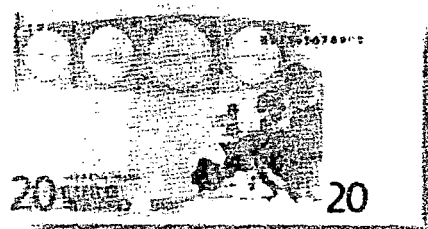
Σε όλα θα υπάρχουν τα δώδεκα αστέρια (σύμβολο της ευρωπαϊκής ένωσης) και ο χάρτης της ΕΕ.

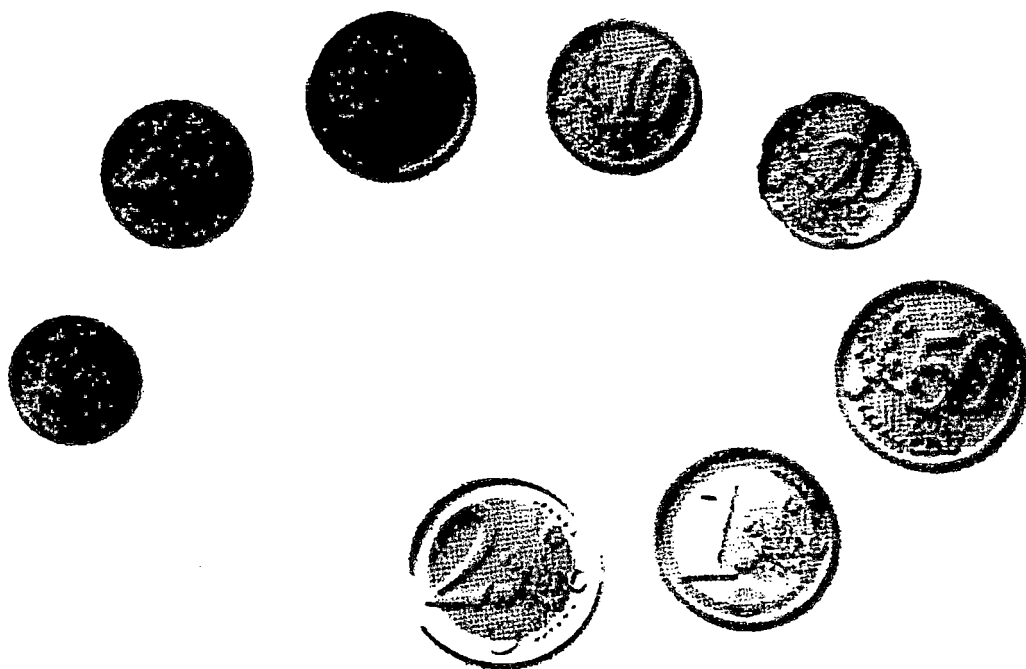
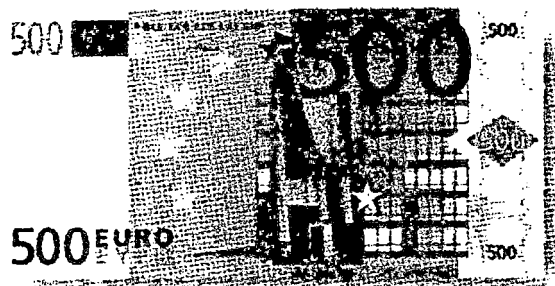
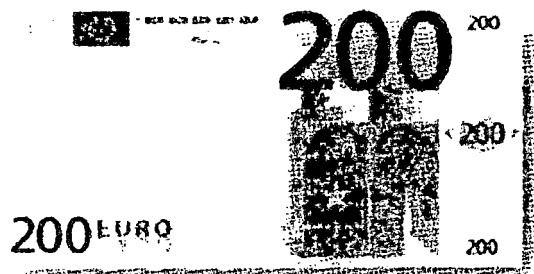
Οι παραστάσεις των χαρτονομισμάτων θα απεικονίζουν γεγονότα της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης.

Το Δεκέμβριο του 1996 το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ENI) επέλεξε τις παραστάσεις που θα φέρουν τα τραπεζογραμμάτια.

Η κατασκευή των κερμάτων, όπως και των τραπεζογραμματίων θα αρχίσει κατά τους πρώτους μήνες του 1998.

Η απεικόνιση των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων παρατίθενται στις επόμενες σελίδες.

3.4 Οι ιστορικοί σταθμοί που οδηγούν στο ενιαίο νόμισμα «ΕΥΡΩ»

1^η Ιουνίου 1990: Πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων στα οκτώ κράτη- μέλη. Για τα τέσσερα κράτη-μέλη (Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα και Ιρλανδία) τα οποία δεν έχουν ακόμη προσχωρήσει τόσο πολύ στην οικονομική ολοκλήρωση, ισχύει μια εξαιρετική ρύθμιση μέχρι το τέλος του 1992.

Έναρξη του πρώτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

1^η Ιανουαρίου 1993: θέσπισης της ενιαίας αγοράς, χωρίς σύνορα.

1^η Νοεμβρίου 1993: έναρξη ισχύος της συνθήκης, για την Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία υπογράφεται στο Μάαστριχτ.

Έναρξη της δεύτερης φάσης της Οικονομικής Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ).

1^η Ιανουαρίου 1994: ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ) στη Φραγκφούρτη. Ενίσχυση των διαδικασιών συντονισμού των οικονομικών πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Καταπολέμηση των υπερβολικών ελλειμμάτων και εφαρμογή των κριτηρίων σύγκλισης, εκ μέρους των κρατών-μελών.

31 Μαΐου 1995: έκδοση από την επιτροπή του πράσινου βιβλίου για το ενιαίο νόμισμα.

15-16 Δεκεμβρίου 1995: το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Μαδρίτης αποφασίζει, την θέσπιση του ονόματος «ΕΥΡΩ» για το ενιαίο νόμισμα.

Προσδιορισμός του τεχνικού σεναρίου για την θέσπιση του «ΕΥΡΩ» καθώς επίσης το χρονοδιάγραμμα για την μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί το 1999.

16-17 Ιουνίου 1997: το ευρωπαϊκό συμβούλιο στο Άμστερνταμ καταλήγει, σε οριστική συμφωνία για το νομικό πλαίσιο που θα διέπει το «ΕΥΡΩ», για το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης και για το καθεστώς που θα διαδεχθεί το ΕΝΣ.

Παρουσιάζεται η παράσταση που θα φέρουν τα κέρματα σε «ΕΥΡΩ».

2 Μαΐου 1998: οι αρχηγοί των κρατών-μελών αποφασίζουν, ποια κράτη-μέλη θα συμμετάσχουν στην ιδρυτική ομάδα του «ΕΥΡΩ», βάση των κριτηρίων σύγκλισης και με βάση τα οικονομικά αποτελέσματα του 1997.

Λειτουργία της ένωσης ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών και της ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας.

Καθ'όλη την διάρκεια του σταδίου πραγματοποιείται παραγωγή χαρτονομισμάτων και κερμάτων. Η έγκριση πλήρους νομικού πλαισίου. Το σχέδιο προσαρμογής της τραπεζικής και χρηματοδοτικής κοινότητας.

1^η Ιανουαρίου 1999: το συμβούλιο καθορίζει, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων των συμμετεχόντων χωρών μεταξύ τους και εν σχέση με το «ΕΥΡΩ».

Το «ΕΥΡΩ» γίνεται αυτοτελές νόμισμα και εισάγεται με λογιστική μορφή στις συναλλαγές.

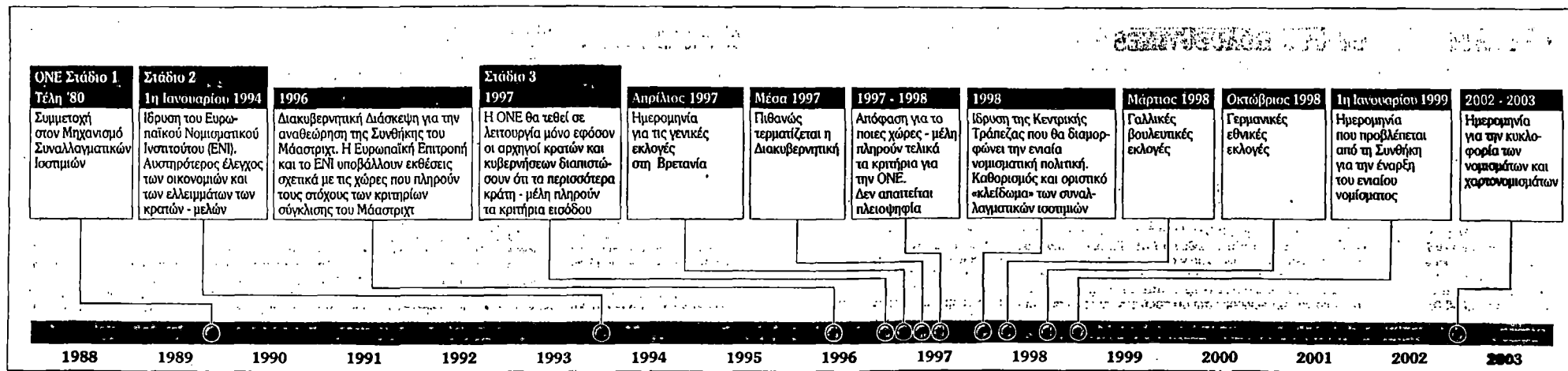
Η ΕΚΤ καθορίζει τη νομισματική και συναλλαγματική πολιτική για το «ΕΥΡΩ».

Τίθεται σε εφαρμογή ο κανονισμός του συμβουλίου ο οποίος καθορίζει το νομικό πλαίσιο για την καθιέρωση του «ΕΥΡΩ».

1^η Ιανουαρίου 2002: εισαγωγή χαρτονομισμάτων και κερμάτων σε «ΕΥΡΩ» στην κυκλοφορία.

Τα κράτη-μέλη θέτουν προοδευτικά σε κυκλοφορία τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα σε «ΕΥΡΩ» και αποσύρουν από την κυκλοφορία τα εθνικά χαρτονομίσματα και κέρματα και παύουν να αποτελούν νόμιμο χρήμα.

1^η Ιουλίου 2002: τέλος της διαδικασίας μετάβασης στο «ΕΥΡΩ» για τα συμμετέχοντα κράτη-μέλη.

3.5 Συμπεράσματα

Στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα πραγματοποιεί τα φιλόδοξα όνειρα που έκαναν οι ιδρυτές της 40 χρόνια πριν, για την ειρηνική συνένωση των Ευρωπαϊκών λαών.

Η διαδικασία της ενοποίησης της Ευρώπης η οποία ξεκίνησε με την συνένωση των έξι κρατών, τα οποία ίδρυσαν την Ευρωπαϊκή Κοινότητα το 1957 και τα οποία το 1973 ανήλθαν σε εννέα, το 1981 σε δέκα, το 1986 σε δώδεκα και το 1995 σε δεκαπέντε εξελίσσεται με γοργούς ρυθμούς.

Λίγες είναι οι χώρες, με το ίδιο βιοτικό επίπεδο και τις δημοκρατικές ελευθερίες που απολαμβάνουν σήμερα τα 345 εκατομμύρια κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η μεγαλοφυΐα της Ένωσης συνίσταται στο ότι κατάφερε να συνενώσει της λαούς της.

Η συνένωση αυτή των λαών της γίνεται με τρόπο που δεν θίγει την πολυμορφία μεταξύ των περιφερειών, των πολιτισμών και των γλωσσών.

Η Ευρώπη των πολιτών, σύλληψη βαθύτατα ανθρωπιστική, η οποία όμως έμεινε στο περιθώριο για πολύ καιρό αποτέλεσε πολιτικό στόχο στη δεκαετία του 70.

Ύστερα από αίτημα των αρχηγών κρατών ο Βέλγος πρωθυπουργός Leo Tindemans υπέβαλε το 1975 μια έκθεση για την Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Έκτοτε η σύλληψη της Ευρώπης των πολιτών δεν έπαψε να τελειοποιείται και να επιβεβαιώνεται.

Το 1985 ο Pietro Adornino υπέβαλε δύο εκθέσεις όπου προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα.¹⁶

Από τα μέτρα αυτά, άλλα ήταν πρακτικής φύσεως και απέβλεπαν στην παραχώρηση μεγαλύτερων διευκολύνσεων στους πολίτες των κρατών - μελών και άλλα αφορούσαν το ζήτημα των ειδικών δικαιωμάτων των πολιτών.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή πράξη του 1987 διεύρυνε το πεδίο της κοινοτικής δράσης σε νέες πολιτικές έτσι ώστε ευρύτεροι τομείς της οικονομικής και της κοινωνικής ζωής στους οποίους συμμετέχουν οι Ευρωπαίοι πολίτες να έχουν αποκτήσει κοινοτική διάσταση.

¹⁶ Βλέπε Ευρωπαϊκή Τεκμηρίωση «Η Ευρώπη των πολιτών» 6/91, Σελίς 6

Η δομή και οι διαδικασίες για τη συνεργασία στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής κωδικοποιήθηκαν για πρώτη φορά με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη.

Στα τέλη του 1992 η Κοινότητα μετατρέπεται επίσημα σε μια ενιαία αγορά χωρίς σύνορα, έτσι υπηρεσίες, πρόσωπα, και κεφάλαια θα κυκλοφορούν, όπως στο εξωτερικό ενός κράτους.

Η φιλόδοξη προοπτική η οποία σκιαγραφήθηκε στο Μάαστριχτ για την δημιουργία μιας Οικονομικής και νομισματικής Ένωσης με ένα ενιαίο νόμισμα το Ευρώ μέχρι το 1999, καθώς επίσης και μιας πολιτικής ένωσης, η οποία θ' περιλαμβάνει και κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας αποτελεί γεγονός.

Όμως με την ΟΝΕ για να επιτευχθούν ανταγωνιστικότητα και κέρδη των επιχειρήσεων αναγκαστικά πρέπει να γίνει συμπίεση του κόστους παραγωγής (άρα της εργασίας) και να μειωθούν επίσης τα φορολογικά βάρη στις επιχειρήσεις (κέρδη, μερίσματα, ασφαλιστικές και εργοδοτικές εισφορές). Όπου η αύξηση της παραγωγικότητας δεν θα είναι δυνατή λόγω (έλλειψης υποδομής τεχνολογιών) το βάρος θα πέφτει στην αγορά εργασίας με αποτέλεσμα να δημιουργείται ανεργεία και κατ' επέκταση φτώχεια.

Η Ένωση των Δεκαπέντε συνεχίζει βάσει των αποχρεώσεων που απορρέουν από την συνθήκη του Μάαστριχτ την διοικονομική και την πολιτική της εξέλιξη.

Αρχίζει να εφαρμόζει τα δύο βασικά μέσα τα οποία διασφαλίζουν την ισχύ, το κοινό νόμισμα και την κοινή άμυνα.

Φυσικά εναπομένει όμως στους Δεκαπέντε να εκδηλώσουν την πολιτική βούληση η οποία απαιτείται για να ασκήσουν από κοινού την κυριαρχία τους στους τομείς οι οποίοι αποτελούν το επίκεντρο.¹⁷

Στη συνέχεια η Ευρωπαϊκή Ένωση άρχισε το 1996 την αναθεώρηση των Συνθηκών η οποία διήρκεσε 15 μήνες.

Είχαν προηγηθεί οι εργασίες της ομάδας προβληματισμού από το 1995 για την προετοιμασία της διαπραγμάτευσης στα πλαίσια της Διακυβερνητικής Διάσκεψης και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 1997 με την συνθήκη του Άμστερνταμ η οποία αποτελεί σημαντικό σταθμό στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης.

Η διακυβερνητική διάσκεψη του 1996 αποφάσισε μέχρι ποιο βαθμό χρειάζεται να προσαρμοστούν τα θεσμικά αυτά όργανα προκειμένου να αντιμετωπίσουν στο μέλλον τις προκλήσεις που τέθηκαν με σαφή-

¹⁷ Βλέπε P. Fontaine, Ευρωπαϊκή Τεκμηρίωση «Δέκα μαθήματα για την Ευρώπη», 7/95, Σελίς 41.

νεια από τη σύναψη της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση στο Μάαστριχτ το 1991.

Η αναμόρφωση αφορούσε την ενίσχυση του δημοκρατικού χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στην διαδικασία της ολοκλήρωσης. Να προσαρμοσθεί το θεσμικό οικοδόμημα της Ένωσης για να δεχθεί νέα μέλη από την Μεσόγειο και από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, να ενισχυθεί ο ρόλος της Ένωσης στις διεθνείς υποθέσεις και επίσης να ενισχυθεί η πολιτική ασφάλειά της (ΚΕΠΠΑ).

Να εφοδιασθεί με αποδοτικότερα μέσα η συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων.

Αυτή η νέα εσωτερική δύναμη οπωσδήποτε ενισχύει το διεθνές γόητρο της Ένωσης, δημιουργώντας νέες ευθύνες και νέες προκλήσεις.

Ο διεθνής ρόλος της Ένωσης επεκτείνεται καθώς αναπτύσει τις σχέσεις της με τους παραδοσιακούς της εταίρους και αναλαμβάνει νέες ευθύνες με νέους εταίρους στην ανατολική Ευρώπη και αλλού.

Οι ουδέτερες χώρες και οι νέες δημοκρατίες οι οποίες προέκυψαν μετά την διάλυση του κομμουνιστικού συνασπισμού ζητούν να ενταχθούν στην Ενωμένη Ευρώπη.

Ορισμένες από αυτές έχουν ήδη υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτσι στις αρχές του επομένου αιώνα πάνω από είκοσι πέντε κράτη θα σχηματίζουν τον αστερισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι Ευρωπαϊκές συμφωνίες οι οποίες έχουν υπογραφή με την Πολωνία, την Ουγγαρία, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Σλοβακία, την Βουλγαρία, την Ρουμανία, την Εσθονία και Λεττονία και την Λιθουανία ενισχύονται στο βαθμό που οι χώρες αυτές προχωρούν προς την οικονομία της αγοράς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία στηρίζεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την πολιτική Ένωση, επιβεβαιώνει την πολιτική της ταυτότητα στα πλαίσια του ΟΑΣΕ και της Ατλαντικής Συμμαχίας τα οποία αποτελούν τα δύο σημαντικά ευρωατλαντικά φόρουμ.

Επίσης διαδραματίζει σοβαρό ρόλο στην σύσφιξη των σχέσεων Βορρά - Νότου, τόσο μέσω της Σύμβασης Λομέ όσο και στο πλαίσιο πολυμερών συμβάσεων και οργάνων.

Έτσι η Κοινότητα έδωσε στον εαυτό της την ευκαιρία τόσο με την ενιαία αγορά όσο και με την Συνθήκη του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ να δημιουργήσει τις καλύτερες δυνατές πολιτικές για τους πολίτες της και για τον υπόλοιπο κόσμο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Το χρονοδιάγραμμα της ευρωπαϊκής οικοδόμησης

18 Απριλίου 1951 ιδρύεται η ευρωπαϊκή ένωση Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ).

Τα έξι κράτη-μέλη, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία και Λουξεμβούργο υπογράφουν στο Παρίσι την συνθήκη.

27 Μαΐου 1952 υπογράφεται στο Παρίσι από τις έξι χώρες μέλη η συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άμυνας (ΕΚΑ) η πρώτη προσπάθεια διαμόρφωσης κοινής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής στην Ευρώπη.

20 Αυγούστου 1954 η Γαλλική εθνοσυνέλευση απορρίπτει τη συνθήκη περί ιδρύσεως της (ΕΚΑ).

20-23 Οκτωβρίου 1954 συμφωνίες του Παρισιού μετά τη διάσκεψη του Λονδίνου οι οποίες καθορίζουν τους τρόπους διεύρυνσης του συμφώνου των Βρυξελλών που καθίσταται η Ένωση Δυτικής Ευρώπης (ΕΔΕ).

25 Μαρτίου 1957 ιστορική ημερομηνία, υπογραφή της συνθήκης της Ρώμης, με την οποία δημιουργείται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ).

4 Ιανουαρίου 1960 υπογραφή της σύμβασης της Στοκχόλμης με την οποία δημιουργείται η Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), κατόπιν πρωτοβουλίας της Αγγλίας και στην οποία συμμετέχουν Δανία, Νορβηγία, Αυστρία, Πορτογαλία, Σουηδία, Ελβετία και Αγγλία.

14 Ιανουαρίου 1963 ο στρατηγός de Gaulle, αναγγέλλει, ότι η Γαλλία θα ασκήσει το δικαίωμα αρνησικυρίας, όσον αφορά την είσοδο της Αγγλίας στην ΕΟΚ.

8 Απριλίου 1965 υπογραφή της συνθήκης, για την συγχώνευση των εκτελεστικών οργάνων των τριών κοινοτήτων και τη δημιουργία ενιαίου συμβουλίου και ενιαίας επιτροπής

1 Ιουλίου 1968 κατάργηση των τελευταίων ενδοκοινοτικών δασμών για τα βιομηχανικά προϊόντα και θέσπιση του Κοινού Εξωτερικού Δασμολογίου (ΚΕΔ).

1-2 Δεκεμβρίου 1969 η διάσκεψη κορυφής της Χάγης αναθέτει να εξετασθούν οι δυνατότητες εξελίξεις της κοινότητας σε μια οικονομική και νομισματική ένωση.

22 Απριλίου 1970 υπογράφεται στο Λουξεμβούργο η συνθήκη η οποία επιτρέπει την προοδευτική χρηματοδότηση των κοινοτήτων από ιδίους πόρους και την επέκταση των εξουσιών ελέγχου του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου.

1^η Ιουνίου 1971 η κοινότητα καταρτίζει ένα σχέδιο για την δημιουργία μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης σε διάστημα δέκα ετών. Το σχέδιο αποτυγχάνει λόγω των αποτελεσμάτων της κατάρρευσης των διεθνών συστημάτων.

22 Ιανουαρίου 1972 υπογράφονται στις Βρυξέλλες οι συνθήκες προσχώρησης των νέων μελών στην ΕΟΚ (Δανία, Αγγλία, Ιρλανδία, Νορβηγία).

24 Απριλίου 1972 δημιουργία του νομισματικού «φιδιού» που αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια να διατηρηθούν σταθερές μεταξύ τους και ευέλικτες έναντι του δολαρίου οι τιμές του συναλλάγματος των κρατών-μελών.

1^η Ιανουαρίου 1973 Δανία, Αγγλία και Ιρλανδία γίνονται πλήρη μέλη της ΕΟΚ ανεβάζοντας τον αριθμό της σε εννέα μέλη.

9-10 Δεκεμβρίου 1974 διάσκεψη κορυφής των εννέα κρατών-μελών στο Παρίσι θεσμοθετεί να συνέρχονται οι αρχηγοί των κρατών-μελών στα πλαίσια του ευρωπαϊκού συμβουλίου τρεις φορές το χρόνο. Προτείνουν την εκλογή της ευρωπαϊκής συνέλευσης και αποφασίζουν την σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

28 Φεβρουαρίου 1975 υπογραφή, στη Λομέ σύμβασης μεταξύ της κοινότητας και 46 κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού. Δημιουργείται το ελεγκτικό συνέδριο και αρχίζει να λειτουργεί την 1^η Ιουνίου 1977.

13 Μαρτίου 1979 έναρξη λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ). Δημιουργία της ευρωπαϊκής νομισματικής μονάδας (ΕCΥ). Υπογραφή της πράξης προσχώρησης της Ελλάδας στην κοινότητα 28 Μαΐου.

Και 7-10 Ιουνίου η πρώτη εκλογή των 410 μελών του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου.

1^η Ιανουαρίου 1981 η Ελλάδα γίνεται και τυπικά το δέκατο μέλος της ευρωπαϊκής οικονομικής κοινότητας.

1^η Ιουνίου 1983 υπογράφεται στο ευρωπαϊκό συμβούλιο της Στουτγάρδης η πανηγυρική διακήρυξη με πολλές αλλαγές σε σχέση με το αρχικό κείμενο, για την ενίσχυση και την ανάπτυξη της συνεργασίας των κρατών-μελών.

28 Φεβρουαρίου 1984 έγκριση του προγράμματος ESPRIT για την έρευνα και την τεχνολογία. Οι δεύτερες ευρωπαϊκές εκλογές, 14 και 17 Ιουνίου.

12 Μαρτίου 1985 ο Jacques Delors διορίζεται πρόεδρος της επιτροπής των ευρωπαϊκών κοινοτήτων. Οι δέκα συμφωνούν για την αναθεώρηση της συνθήκης της Ρώμης και την συνέχιση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης με την εκπόνηση της ενιαίας ευρωπαϊκής πράξης. Το ευρωπαϊκό συμβούλιο του Μιλάνου εγκρίνει τη «Λευκή Βίβλο» της επιτροπής για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

1^η Ιανουαρίου 1986 Πορτογαλία και Ισπανία γίνονται και τυπικά πλήρη μέλη της ΕΟΚ ανεβάζοντας τον αριθμό των μελών σε 12.

1^η Ιουλίου 1987 η ενιαία πράξη τίθεται σε ισχύ, με σκοπό την ολοκλήρωση μέχρι τα τέλη του 1992 της εσωτερικής αγοράς χωρίς σύνορα.

27 και 28 Ιουνίου 1988 το ευρωπαϊκό συμβούλιο του Ανοβέρου αναθέτει σε μια επιτροπή υπό την προεδρία του προέδρου της επιτροπής Delors να εξετάσει τα μέσα και τους τρόπους ολοκλήρωσης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ).

12 Απριλίου 1989 η επιτροπή Delors υποβάλλει την έκθεση της για την οικονομική και νομισματική ένωση της Ευρώπης. Το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Μαδρίτης αποφασίζει ότι το πρώτο στάδιο της ΟΝΕ θα αρχίσει την 1^η Ιουλίου 1990.

1^η Ιουλίου 1990 πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων σε οκτώ κράτη-μέλη. Έναρξη του πρώτου σταδίου της ΟΝΕ και για την πολιτική ένωση συνέρχονται στη Ρώμη 13-14 Δεκεμβρίου.

9 και 10 Δεκεμβρίου 1991 το ευρωπαϊκό συμβούλιο συνάπτει στο Μάαστριχτ τη συνθήκη για την ευρωπαϊκή ένωση, που περιλαμβάνει τόσο την πολιτική όσο και την ΟΝΕ.

7 Φεβρουαρίου 1992 οι υπουργοί εξωτερικών και οικονομικών υπογράφουν τη συνθήκη του Μάαστριχτ με την οποία η κοινότητα μετατρέπεται σε ευρωπαϊκή ένωση.

1^η Ιανουαρίου 1993 αρχίζει να ισχύει η ενιαία αγορά. Την 1^η Νοεμβρίου του ίδιου έτους μπαίνει σε ισχύ η συνθήκη του Μάαστριχτ.

24 και 25 Ιουνίου 1994 στη σύνοδο κορυφής της Κέρκυρας υπογράφονται οι πράξεις προσχώρησης της Αυστρίας, της Φιλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας. Ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ) στη Φραγκφούρτη.

26 Μαρτίου 1995 έναρξη ισχύος της σύμβασης του Schengen. Έκδοση από την επιτροπή του πράσινου βιβλίου για το

ενιαίο νόμισμα 31 Μαΐου του ίδιου έτους. Επίσης 15-16 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, ευρωπαϊκό συμβούλιο Μαδρίτης, καθιέρωση του ονόματος «ΕΥΡΩ» για το ενιαίο νόμισμα.

16-17 Ιουνίου 1997 ευρωπαϊκό συμβούλιο του Άμστερνταμ, το οποίο καταλήγει σε οριστική συμφωνία για το νομικό πλαίσιο που θα διέπει τη χρησιμοποίηση του «ΕΥΡΩ», για το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης και για το καθεστώς που θα διαδεχθεί το ΕΝΣ.

2 Μαΐου 1998 οι αρχηγοί των κρατών-μελών αποφασίζουν ποια κράτη-μέλη θα συμμετάσχουν από την αρχή στο ενιαίο νόμισμα σε συνάρτηση με τα κριτήρια σύγκλισης. Τα κράτη-μέλη διορίζουν την εκτελεστική επιτροπή της ΕΚΤ. Η ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα και το ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών προετοιμάζονται για το λειτουργικό στάδιο.

1^η Ιανουαρίου 1999 έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ. Καθορισμός των συναλλαγματικών ισοτιμιών των νομισμάτων των συμμετεχόντων κρατών-μελών. Το «ΕΥΡΩ» καθίσταται αυτοτελές νόμισμα.

1^η Ιανουαρίου 2002 αρχίζει η κυκλοφορία του «ΕΥΡΩ» σε χαρτονομίσματα και κέρματα και αποσύρονται από την κυκλοφορία τα εθνικά νομίσματα.

1^η Ιουλίου 2002 τέλος της διαδικασίας μετάβασης στο «ΕΥΡΩ» για τα συμμετέχοντα κράτη-μέλη.

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 974/98 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 3ης Μαΐου 1998

για την εισαγωγή του Ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 109 Α παράγραφος 4, τρίτη πρόταση,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος⁽²⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽³⁾,

Εκτιμώντας

(1) ότι ο παρών κανονισμός καθορίζει διατάξεις της νομισματικής νομοθεσίας των κρατών μελών τα οποία υιοθέτησαν το ευρώ, ότι οι διατάξεις που αφορούν τη συνέχεια των συμβάσεων, την αντικατάσταση των αναφορών των νομικών πράξεων στο Ecu με αναφορές στο ευρώ και τη στρογγυλοποίηση έχουν ήδη θεσπισθεί με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ⁽⁴⁾· ότι η καθιέρωση του ευρώ άπτεται των καθημερινών συναλλαγών ολόκληρου του πληθυσμού στα συμμετέχοντα κράτη μέλη· ότι για να εξασφαλιστεί ισορροπημένη μετάβαση στο ευρώ, ιδίως για τους καταναλωτές, θα πρέπει να μελετηθούν και νέα μέτρα πέραν των προβλεπόμενων στον παρόντα κανονισμό και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1103/97·

(2) ότι κατά τη σύνοδο που πραγματοποίησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Μαδρίτη στις 15 και 16 Δεκεμβρίου 1995 αποφασίστηκε ότι η ονομασία «Ecu» που χρησιμοποιείται για την Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα στη Συνθήκη αποτελεί γενικό περιγραφικό όρο· ότι οι Κυβερνήσεις των Δεκαπέντε Κρατών Μελών έχουν καταλήξει στο κοινό συμπέρασμα ότι αυτή η απόφαση αποτελεί τη συμφωνημένη και οριστική ερμηνεία των οικείων διατάξεων της Συνθήκης· ότι το όνομα που θα φέρει του ευρωπαϊκό νόμισμα θα είναι «ευρώ»· ότι το ευρώ ως νόμισμα των συμμε-

τεχόντων κρατών μελών θα υποδιαιρείται σε 100 «cent»· ότι η ονομασία cent δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν παραλλαγές του όρου αυτού στη συνήθη πρακτική τους· ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεωρεί περαιτέρω ότι η ονομασία του ενιαίου νομίσματος πρέπει να είναι η ίδια σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβανομένης υπόψη της ύπαρξης διαφορετικών αλφαβητών·

(3) ότι το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 109 Α παράγραφος 4, τρίτη πρόταση της Συνθήκης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την ταχεία εισαγωγή του ευρώ πέραν της θέσπισης των τιμών μετατροπής·

(4) ότι όταν δυνάμει του άρθρου 109 Κ παράγραφος 2 της Συνθήκης ένα κράτος καθίσταται συμμετέχον κράτος μέλος, το Συμβούλιο λαμβάνει σύμφωνα με το άρθρο 109 Α παράγραφος 5 της Συνθήκης τα λοιπά μέτρα που είναι αναγκαία για την ταχεία εισαγωγή του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος αυτού του κράτους μέλους·

(5) ότι δάσει της πρώτης πρότασης του άρθρου 109 Α παράγραφος 4 της Συνθήκης το Συμβούλιο θεσπίζει κατά την εναρκτήρια ημερομηνία του τρίτου σταδίου τις ισοτιμίες που καθορίζονται αμετάκλητα για τα νομίσματα των συμμετεχόντων κρατών μελών και με τις οποίες αμετάκλητες ισοτιμίες θα αντικατασταθούν τα νομίσματα αυτά από το ευρώ·

(6) ότι λόγω της απουσίας συναλλαγματικού κινδύνου τόσο μεταξύ του ευρώ και των εθνικών νομισματικών μονάδων, όσο και μεταξύ των εν λόγω εθνικών νομισματικών μονάδων, οι νομοθετικές διατάξεις θα πρέπει να ερμηνεύονται αναλόγως·

(7) ότι ο όρος «σύμβαση» που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των νομικών πράξεων θεωρείται ότι περιλαμβάνει όλες τις μορφές συμβάσεων, ανεξάρτητα από τον τρόπο σύναψής τους·

(8) ότι για να προετοιμασθεί η ομαλή μετάβαση στο ευρώ απαιτείται μεταβατική περίοδος από τη στιγμή κατά την οποία το ευρώ θα υποκαταστήσει τα νομίσματα των συμμετεχόντων κρατών μελών μέχρι την

⁽¹⁾ ΕΕ C 369 της 7. 12. 1996, σ. 10.

⁽²⁾ ΕΕ C 205 της 5. 7. 1997, σ. 18.

⁽³⁾ ΕΕ C 380 της 16. 12. 1996, σ. 50.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 162 της 19. 6. 1997, σ. 1.

εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και κερμάτων σε ευρώ· ότι διαρκούσης της περιόδου αυτής οι εθνικές νομισματικές μονάδες θα ορίζονται ως υποδιαιρέσεις του ευρώ· ότι συνεπώς θεσπίζεται διά του παρόντος κανονισμού νομική ισοδυναμία μεταξύ της μονάδας ευρώ και των εθνικών νομισματικών μονάδων·

- (9) ότι σύμφωνα με το άρθρο 109 Z της Συνθήκης και με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1103/97 του Συμβουλίου, το ευρώ θα αντικαταστήσει το Ecu από 1ης Ιανουαρίου 1999 ως λογιστική μονάδα των οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· ότι το ευρώ θα πρέπει να είναι επίσης η λογιστική μονάδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των κεντρικών τραπεζών των συμμετεχόντων κρατών μελών· ότι σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Μαδρίτης, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) θα εκτελεί πράξεις νομισματικής πολιτικής σε ευρώ· ότι αυτό δεν εμποδίζει τις εθνικές κεντρικές τράπεζες να τηρούν λογαριασμούς στην εθνική τους νομισματική μονάδα κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, ιδίως για το προσωπικό τους και για τα νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα·
- (10) ότι κάθε συμμετέχον κράτος μέλος μπορεί να επιτρέψει την πλήρη χρησιμοποίηση του ευρώ στο έδαφός του κατά τη μεταβατική περίοδο·
- (11) ότι κατά τη μεταβατική περίοδο οι συμβάσεις οι εθνικοί νόμοι και οι άλλες νομικές πράξεις μπορούν να καταρτίζονται εγκύτως σε ευρώ ή σε εθνικές νομισματικές μονάδες· ότι κατά το χρονικό αυτό διάστημα, ο παρών κανονισμός ουδόλως θίγει την εγκυρότητα της αναφοράς σε εθνική νομισματική μονάδα, στο πλαίσιο οποιασδήποτε νομικής πράξης·
- (12) ότι, αν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να σεβαστούν το νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένα τα ποσά των νομικών πράξεων, κατά την εκτέλεση όλων των ενεργειών που προβλέπονται από τις πράξεις αυτές·
- (13) ότι το ευρώ και οι εθνικές νομισματικές μονάδες αποτελούν μονάδες του ίδιου νομίσματος· ότι πρέπει να εξασφαλιστεί η δυνατότητα οι πληρωμές εντός των συμμετεχόντων κρατών μελών με πίστωση λογαριασμού να γίνονται είτε σε ευρώ είτε στην οικεία εθνική νομισματική μονάδα· ότι οι διατάξεις για τις πληρωμές με πίστωση λογαριασμού θα πρέπει να ισχύουν και για όσες διασυνοριακές πληρωμές με πίστωση λογαριασμού θα πρέπει να ισχύουν και όσες διασυνοριακές πληρωμές είναι εκφρασμένες σε ευρώ ή στην νομισματική μονάδα του λογαριασμού· το πιστωτή· ότι είναι ανάγκη να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών με την πρόβλεψη διατάξεων για την πίστωση λογαριασμών με μέσα πληρωμής πιστούμενα μέσω των συστημάτων αυτών· ότι οι διατάξεις περί πληρωμών με πίστωση λογαριασμών δεν πρέπει να συνεπάγονται υποχρέωση των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητικών φορέων να θέτουν στη διάθεση των συναλλασσομένων άλλα μέσα πληρωμών ή προϊόντα εκφρασμένα σε κάποια συγκεκριμένη μονάδα του ευρώ· ότι οι διατάξεις περί πληρωμών με πίστωση λογαριασμών δεν απαγορεύουν στους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές να συντονίσουν την εισαγωγή διευκολύνσεων πληρωμής σε ευρώ και στηριζόμενων σε μια κοινή τεχνική υποδομή κατά τη μεταβατική περίοδο·
- (14) ότι σύμφωνα με τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά τη σύνοδό του στη Μαδρίτη, από 1ης Ιανουαρίου 1999 οι νέες εκδόσεις διαπραγματεύσεων κρατικών χρεωγράφων θα γίνονται από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη σε ευρώ· ότι είναι σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα στους εκδότες χρεωγράφων να επαναπροσδιορίσουν τα εκκρεμή χρέη σε ευρώ· ότι οι διατάξεις για τον επαναπροσδιορισμό πρέπει να έχουν την κατάλληλη μορφή ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν και στα νομικά συστήματα τρίτων χωρών· ότι πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στους εκδότες χρεωγράφων να επαναπροσδιορίζουν το εκκρεμές χρέος εάν αυτό εκφράζεται στην εθνική νομισματική μονάδα κράτους μέλους που έχει επαναπροσδιορίσει μέρος ή το σύνολο του εκκρεμούς χρέους της κεντρικής του κυβέρνησης· ότι οι διατάξεις αυτές δεν καλύπτουν την εισαγωγή πρόσθετων μέτρων για την τροποποίηση των όρων των εκκρεμών χρεών ώστε να μεταβληθεί, μεταξύ άλλων, το ονομαστικό ποσό των κυκλοφορούντων χρεωγράφων, δεδομένου ότι τα θέματα αυτά εμπίπτουν στη σχετική νομοθεσία· ότι είναι σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την αλλαγή της λογιστικής μονάδας του καθεστώτος λειτουργίας των οργανωμένων αγορών·
- (15) ότι ενδέχεται να απαιτηθούν περαιτέρω μέτρα σε κοινοτικό επίπεδο για να διευκρινιστούν οι συνέπειες της εισαγωγής του ευρώ στην εφαρμογή ισχυουσών διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, ιδίως όσον αφορά τον συμψηφισμό, την αντιστάθμιση και άλλες τεχνικές με παρόμοια αποτελέσματα·
- (16) ότι η τυχόν υποχρέωση χρησιμοποίησης του ευρώ μπορεί να επιβληθεί μόνο δυνάμει κοινοτικής νομοθεσίας· ότι στις συναλλαγές με το δημόσιο τομέα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν τη χρήση του ευρώ ως μονάδας· ότι δυνάμει της βασικής συμφωνίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Μαδρίτης, η κοινοτική νομοθεσία που θα ορίζει τα χρονικά περιθώρια για τη γενίκευση της χρήσης του ευρώ ως μονάδας μπορεί να αφήνει κάποια ελευθερία στα επί μέρους κράτη μέλη·
- (17) ότι σύμφωνα με το άρθρο 105 Α της συνθήκης το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει μέτρα για την εναρμόνιση της ονομαστικής αξίας και των τεχνικών προδιαγραφών όλων των κερμάτων·

- (18) ότι τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα πρέπει να προστατευθούν από τον κίνδυνο παραχάραξης
- (19) ότι τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα που εκφράζονται σε εθνικές νομισματικές μονάδες θα απωλέσουν την ιδιότητα νομίμου χρήματος το αργότερο έξι μήνες μετά το πέρας της μεταβατικής περιόδου· ότι οι περιορισμοί που θεσπίζουν για λόγους δημοσίας τάξεως τα κράτη μέλη ως προς τις κληρωμές σε κέρματα και χαρτονομίσματα δεν αντιβαίνουν στην ιδιότητα νομίμου χρήματος των εκφρασμένων σε ευρώ χαρτονομισμάτων και κερμάτων, εφόσον υπάρχουν άλλα νόμιμα μέσα για το διακανονισμό των νομισματικών οφειλών
- (20) ότι από το πέρας της μεταβατικής περιόδου οι αναφορές που περιέχονται σε νομικές πράξεις ισχύουσες κατά το τέλος της μεταβατικής περιόδου θα θεωρούνται ως αναφορές στο ευρώ, σύμφωνα με τις αντίστοιχες τιμές μετατροπής· ότι συνεπώς για την επίτευξη του αποτελέσματος αυτού δεν απαιτείται ο υλικός επαναπροσδιορισμός των κοινών των υφιστάμενων νομικών πράξεων· ότι οι κανόνες στρογγυλοποίησης που καθορίστηκαν στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1103/97 ισχύουν επίσης και για τις μετατροπές που θα γίνουν στο τέλος της μεταβατικής περιόδου ή μετά τη μεταβατική περίοδο· ότι για λόγους σαφήνειας θα ήταν σκόπιμο ο υλικός επαναπροσδιορισμός να λάβει χώρα το ταχύτερο δυνατόν
- (21) ότι το σημείο 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 11 σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας ορίζει μεταξύ άλλων ότι το σημείο 5 του ίδιου πρωτοκόλλου θα έχει εφαρμογή αν το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποιήσει στο Συμβούλιο ότι δεν σκοπεύει να περάσει στο τρίτο στάδιο· ότι στις 30 Οκτωβρίου 1997, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε στο Συμβούλιο ότι δεν σκοπεύει να περάσει στο τρίτο στάδιο· ότι το σημείο 5 ορίζει μεταξύ άλλων ότι το άρθρο 109 Α παράγραφος 4 δεν εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο
- (22) ότι η Δανία, παραπέμποντας στο σημείο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 12 σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη Δανία, έχει γνωστοποιήσει, στα πλαίσια της απόφασης του Εδμβούργου της 12ης Δεκεμβρίου 1992, ότι δεν θα συμμετάσχει στο τρίτο στάδιο· ότι επομένως και σύμφωνα με το σημείο 2 του εν λόγω πρωτοκόλλου, όλα τα άρθρα και οι διατάξεις της συνθήκης και του καταστατικού του ΕΣΚΤ που αναφέρονται σε παρεκκλίσεις θα έχουν εφαρμογή στη Δανία
- (23) ότι όπως ορίζει το άρθρο 109 Α παράγραφος 4 της συνθήκης, το ενιαίο νόμισμα θα εισαχθεί μόνο στα κράτη μέλη χωρίς παρέκκλιση
- (24) ότι ο παρών κανονισμός θα έχει επομένως εφαρμογή σύμφωνα με το άρθρο 196 της συνθήκης με την επιφύλαξη των πρωτοκόλλων αριθ. 11 και αριθ. 12 και του άρθρου 109 Κ παράγραφος 1,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΜΕΡΟΣ I

ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού:

- ως «συμμετέχοντα κράτη μέλη»: νοούνται, το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία, η Πορτογαλία και η Φινλανδία,
- ως «νομικές πράξεις»: νοούνται οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, οι διοικητικές πράξεις, οι δικαστικές αποφάσεις, οι συμβάσεις, οι μονομερείς δικαιопραξίες, τα μέσα πληρωμών εκτός των τραπεζογραμμάτων και των κερμάτων, και άλλες πράξεις παράγουσες έννομες συνέπειες,
- ως «τιμές μετατροπής»: νοούνται οι αμετάκλητα καθορισμένες συναλλαγματικές ισοτιμίες που θεσπίζονται από το Συμβούλιο για το νόμισμα κάθε συμμετέχοντος κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 109 Α παράγραφος 4, πρώτη πρόταση της συνθήκης,
- ως «μονάδα ευρώ»: νοείται η νομισματική μονάδα που αναφέρεται στη δεύτερη πρόταση του άρθρου 2,
- ως «εθνικές νομισματικές μονάδες»: νοούνται οι μονάδες των νομισμάτων των συμμετεχόντων κρατών μελών όπως ορίζονται την παραμονή της ημέρας έναρξης του τρίτου σταδίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης,
- ως «μεταβατική περίοδος»: νοείται η περίοδος που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1999 και τελειώνει στις 31 Δεκεμβρίου 2001,
- ως «επαναπροσδιορισμός»: νοείται η αλλαγή της μονάδας στην οποία εκφράζεται το ποσό εκκρεμούς χρέους από μια εθνική νομισματική μονάδα σε ευρώ, όπως ορίζεται στο άρθρο 2, χωρίς όμως αυτή η πράξη επαναπροσδιορισμού να έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβολή οποιουδήποτε άλλου όρου του χρέους δεδομένου ότι το θέμα αυτό εμπίπτει στη σχετική εθνική νομοθεσία.

ΜΕΡΟΣ II

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΟΝΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ

Άρθρο 2

Από 1ης Ιανουαρίου 1999, το νόμισμα των συμμετεχόντων κρατών μελών είναι το ευρώ. Νομισματική μονάδα είναι το ένα ευρώ. Ένα ευρώ υποδιαιρείται σε εκατό cent.

Άρθρο 3

Το ευρώ αντικαθιστά το νόμισμα κάθε συμμετέχοντος κράτους μέλους σύμφωνα με την τιμή μετατροπής.

Άρθρο 4

Το ευρώ είναι η λογιστική μονάδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και των κεντρικών τραπεζών των συμμετεχόντων κρατών μελών.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 5

Τα άρθρα 6, 7, 8 και 9 εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

Άρθρο 6

1. Το ευρώ υποδιαιρείται επίσης στις εθνικές νομισματικές μονάδες σύμφωνα με τις αντίστοιχες τιμές μετατροπής. Όλες οι υποδιαιρέσεις των μονάδων αυτών διατηρούνται. Με την επιφύλαξη του παρόντος κανονισμού η νομισματική νομοθεσία των συμμετεχόντων κρατών μελών συνεχίζει εφαρμοζόμενη.

2. Όταν σε μία νομική πράξη γίνεται αναφορά σε εθνική νομισματική μονάδα, η αναφορά αυτή είναι το ίδιο έγκυρη όπως εάν αφορούσε το ευρώ σύμφωνα με τις τιμές μετατροπής.

Άρθρο 7

Η αντικατάσταση των νομισμάτων των συμμετεχόντων κρατών μελών με το ευρώ δεν επιφέρει αφ' εαυτής τη μεταβολή της αναφοράς του νομίσματος στις νομικές πράξεις που ισχύουν κατά την ημέρα της αντικατάστασης.

Άρθρο 8

1. Οι πράξεις που εκτελούνται δυνάμει νομικών κειμένων που προβλέπουν τη χρήση εθνικής νομισματικής μονάδας ή εκφράζονται σε εθνική νομισματική μονάδα εκτελούνται στη συγκεκριμένη αυτή εθνική νομισματική μονάδα. Οι πράξεις που εκτελούνται δυνάμει νομικών κειμένων που προβλέπουν τη χρήση του ευρώ ή εκφράζονται σε ευρώ εκτελούνται στο νόμισμα αυτό.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 ισχύουν με την επιφύλαξη κάθε άλλης συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων.

3. Κατά παρέκκλιση εκ της παραγράφου 1, κάθε ποσό που εκφράζεται είτε σε ευρώ είτε στην εθνική νομισματική μονάδα ενός συγκεκριμένου συμμετέχοντος κράτους μέλους και είναι πληρωτέο εντός του κράτους μέλους αυτού με πίστωση του λογαριασμού του δανειστή, μπορεί να καταβληθεί από τον οφειλέτη είτε σε ευρώ είτε στη συγκεκριμένη εθνική νομισματική μονάδα. Το ποσό πιστώνεται στο λογαριασμό του δανειστή στη νομισματική μονάδα στην οποία τηρείται ο λογαριασμός, η δε οποιαδήποτε μετατροπή πραγματοποιείται σύμφωνα με τις τιμές μετατροπής.

4. Κατά παρέκκλιση εκ της παραγράφου 1, κάθε συμμετέχον κράτος μέλος μπορεί να λάβει τα μέτρα που κρίνονται αναγκαία προκειμένου:

— να επαναπροσδιορίσει σε ευρώ το εκκρεμές χρέος της κεντρικής του κυβέρνησης, όπως ορίζεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Λογαριασμών, το οποίο εκφράζεται στο εθνικό του νόμισμα και έχει συναφθεί σύμφωνα με τη δική του νομοθεσία. Εάν ένα κράτος μέλος έχει λάβει τέτοια μέτρα, οι εκδότες χρεωγράφων μπορούν να επαναπροσδιορίσουν σε ευρώ το χρέος που εκφράζεται στην εθνική νομισματική μονάδα αυτού του κράτους μέλους εκτός αν ο επαναπροσδιορισμός αποκλείεται ρητά από τους όρους της σύμβασης· η διάταξη αυτή εφαρμόζεται στα χρεώγραφα που έχουν

εκδοθεί από την κεντρική κυβέρνηση ενός κράτους μέλους καθώς και στις ομολογίες και στις άλλες μορφές χρεωστικών τίτλων διαπραγματευσίμων στις κεφαλαιαγορές και στους τίτλους χρηματαγοράς που έχουν εκδοθεί από άλλους χρεώστες,

— να διευκολύνει την αλλαγή από τις εθνικές νομισματικές μονάδες σε ευρώ της λογιστικής μονάδας των διαδικασιών συναλλαγής

α) στις καθιερωμένες αγορές ανταλλαγής συμψηφισμού και διακανονισμού των μέσων που απαριθμούνται στο τμήμα Β του παραρτήματος της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 1993 σχετικά με τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών⁽¹⁾, καθώς και των βασικών προϊόντων, και

β) στα καθιερωμένα συστήματα ανταλλαγής συμψηφισμού και διακανονισμού των πληρωμών.

5. Άλλες διατάξεις που επιβάλλουν τη χρησιμοποίηση του ευρώ, πλην εκείνων της παραγράφου 4, μπορούν να θεσπίζονται από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μόνο σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα που καθορίζεται από την κοινοτική νομοθεσία.

6. Οι εθνικές νομοθετικές διατάξεις των συμμετεχόντων κρατών μελών που επιτρέπουν ή επιβάλλουν αντιστάθμιση, συμψηφισμό ή τεχνικές με ανάλογο αποτέλεσμα εφαρμόζονται στις νομισματικές υποχρεώσεις ανεξάρτητα από το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται, εφόσον αυτό είναι σε ευρώ ή σε εθνικές νομισματικές μονάδες, η δε μετατροπή πραγματοποιείται σύμφωνα με τις τιμές μετατροπής.

Άρθρο 9

Τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα τα εκφρασμένα σε εθνικές νομισματικές μονάδες διατηρούν την ιδιότητα του νομίμου χρήματος που είχαν εντός των εδαφικών τους ορίων κατά την προηγούμενη της ημέρας έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.

ΜΕΡΟΣ ΙV

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΚΕΡΜΑΤΑ ΣΕ ΕΥΡΩ

Άρθρο 10

Από 1ης Ιανουαρίου 2002, η ΕΚΤ και οι κεντρικές τράπεζες των συμμετεχόντων κρατών μελών θέτουν σε κυκλοφορία τραπεζογραμμάτια σε ευρώ. Με την επιφύλαξη του άρθρου 15, τα τραπεζογραμμάτια αυτά είναι τα μόνα που έχουν την ιδιότητα νομίμου χρήματος σε όλα τα εν λόγω κράτη μέλη.

(¹) ΕΕ L 141 της 11.6.1993 σ. 27· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 95/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 168 της 14.7.1995, σ. 7).

Άρθρο 11

Από 1ης Ιανουαρίου 2002, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη θα εκδώσουν κέρματα σε ευρώ ή σε cent και θα ακολουθήσουν ως προς την ονομαστική αξία και τις τεχνικές προδιαγραφές τα θεσπιζόμενα από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 105 Α παράγραφος 2, δεύτερη πρόταση της συνθήκης. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 15, τα κέρματα αυτά είναι τα μόνα που έχουν την ιδιότητα νομίμου χρήματος σε όλα τα εν λόγω κράτη μέλη. Εκτός από την εκδίδουσα αρχή και τα πρόσωπα που προβλέπει συγκεκριμένα η εθνική νομοθεσία των εκδίδόντων κρατών μελών, ουδείς υποχρεούται να δεχθεί άνω των πενήντα κερμάτων σε κάθε πληρωμή.

Άρθρο 12

Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δέουσα καταστολή της παραχάραξης και παραποίησης τραπεζογραμμάτων και κερμάτων.

ΜΕΡΟΣ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 13

Τα άρθρα 14, 15 και 16 εφαρμόζονται από το τέλος της μεταβατικής περιόδου.

Άρθρο 14

Όταν σε νομικές πράξεις που υφίστανται στο τέλος της μεταβατικής περιόδου γίνεται αναφορά σε εθνικές νομισματικές μονάδες, οι αναφορές αυτές θεωρούνται αναφορές στο ευρώ σύμφωνα με τις αντίστοιχες τιμές μετατροπής. Εφαρ-

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τη συνθήκη, με την επιφύλαξη των πρωτοκόλλων αριθ. 11 και αριθ. 12 και του άρθρου 109 Κ παράγραφος 1.

Βρυξέλλες, 3 Μαΐου 1998.

μόζονται οι κανόνες στρογγυλοποίησης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1103/97 του Συμβουλίου.

Άρθρο 15

1. Τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα που εκφράζονται σε εθνικές νομισματικές μονάδες όπως προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1, εξακολουθούν να αποτελούν νόμιμο χρήμα εντός των εδαφικών τους ορίων και για έξι ακόμα μήνες μετά το πέρας της μεταβατικής περιόδου· η περίοδος αυτή μπορεί να συντομευθεί με εθνικό νόμο.

2. Κάθε συμμετέχον κράτος μέλος μπορεί, επί 6 το πολύ μήνες μετά το τέλος της μεταβατικής περιόδου, να θεσπίζει κανόνες για τη χρησιμοποίηση των εκφρασμένων στην εθνική του νομισματική μονάδα τραπεζογραμμάτων και κερμάτων όπως προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1, και να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για τη διευκόλυνση της απόσυρσής τους.

Άρθρο 16

Σύμφωνα με τη νομοθεσία ή τις πρακτικές των συμμετέχόντων κρατών μελών, οι αντίστοιχοι εκδότες τραπεζογραμμάτων και κερμάτων θα συνεχίσουν να αποδέχονται έναντι του ευρώ σύμφωνα με τις τιμές μετατροπής τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα τα οποία είχαν εκδώσει παλαιότερα.

ΜΕΡΟΣ VI

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 17

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1999.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

G. BROWN

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΕΓΚΡΙΤΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΘΑΝ.ΜΠΟΛΕΤΗΣ «Πως φθάσαμε στην ώρα μηδέν για το ΕΥΡΩ»

Εφημερίδα Επενδυτής της 2/5/98.

ΧΡ.ΠΟΥΛΙΔΟΥ «Ερρίφθη ο κύβος του ΕΥΡΩ»

Εφημερίδα Επενδυτής της 2/5/98.

ΖΕΖΑΣ ΖΗΚΟΥ «Οι πρώτες συμφωνίες μετά την σύνοδο για το ΕΥΡΩ»

Εφημερίδα Καθημερινή της 3/5/98.

ΚΩΝ. ΖΟΥΛΑ «Οι 11 πρωταθλητές και ο ...πάγκος»

Εφημερίδα Καθημερινή της 3/5/98.

ΑΝ. ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ «Η εσωτερική συμπεριφορά θα κρίνει την δραχμή»

Εφημερίδα Καθημερινή της 3/5/98.

Χ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «Πότε θα κλειδωθεί η δραχμή»

Εφημερίδα Βήμα της 15/2/98.

ΚΩΝ. ΚΕΚΗΣ «Το ΕΥΡΩ, και οι αλλαγές στη ζωή μας»

Εφημερίδα Καθημερινή της 1/2/98.

ΚΩΝ.ΑΜΠΑΖΗ «Βήμα-βήμα στο κοινό νόμισμα»

Εφημερίδα Αδέσμευτος της 15/2/98.

ΧΑΡ.ΚΑΛΟΥΔΗ «Τι πρέπει να αλλάξει στην Ελλάδα»

Εφημερίδα Αδέσμευτος της 20/3/98.

Ν.ΝΙΚΟΛΑΟΥ «Τι σημαίνει για την Ελλάδα η ΟΝΕ»

Εφημερίδα Βήμα της 10/5/98.

Γ. ΑΓΓΕΛΗΣ «Ωρα κρίσιμων αποφάσεων για την Ελληνική οικονομία»

Εφημερίδα Επενδυτής της 14/3/98.

Γ.ΜΠΗΤΡΟΥ «Γιατί η Ελλάδα θα ωφεληθεί από το κοινό νόμισμα»

Εφημερίδα Βήμα της 26/4/98.

Γ.ΑΓΓΕΛΗΣ «Τι αλλάζει με την ένταξη της δραχμής στο ΕΝΣ»

Εφημερίδα Επενδυτής της 15/5/98.

Ν.ΚΑΡΑΜΟΥΖΗΣ «Το ΕΥΡΩ θα οξύνει τον τραπεζικό ανταγωνισμό»
Εφημερίδα Καθημερινή της 5/4/98.

Δ.ΚΑΔΔΑ «Τι σημαίνει για την επιχείρηση η εισαγωγή του ΕΥΡΩ»
Εφημερίδα Επενδυτής της 2/5/98.

Δ.ΚΑΔΔΑ «Οι Ευρωπαίοι έτοιμοι για το ΕΥΡΩ, οι Έλληνες όχι»
Εφημερίδα Επενδυτής 9/5/98.

ROITERS «Η δραχμή πιο κοντά στο ΕΥΡΩ»
Εφημερίδα Καθημερινή της 20/3/98.

Ε.ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ «Μια απόφαση που ίσως αποδειχθεί μοιραία»
Εφημερίδα Καθημερινή της 15/4/98.

Α.ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «Η ευρωπαϊκή νομισματική αλληλεγγύη»
Εφημερίδα Καθημερινή της 22/3/98.

ΠΟΛ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ «Δυο κινήσεις που ενίσχυσαν το ΕΝΣ»
Εφημερίδα Καθημερινή της 17/3/98.

Κ.ΚΕΚΗ «35 απλές απαντήσεις για το ΕΥΡΩ»
Εφημερίδα Καθημερινή της 3/5/98.

Α.ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «Τα επόμενα βήματα»
Εφημερίδα Καθημερινή της 26/4/98.

ΠΟΛ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ «Λεπτό προς λεπτό η γένεση του ΕΥΡΩ»
Εφημερίδα Καθημερινή της 26/4/98.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ «Μια νέα Ευρώπη με το ΕΥΡΩ» 5/98.

Τ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ «Το όφελός μας από την Ε.Ε και η ΟΝΕ»
Εφημερίδα Ελευθεροτυπία

Χ.Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «Έριδες για τα κριτήρια της ΟΝΕ»
Εφημερίδα το Βήμα της 22/9/96

ALAIN VERNHOLES «Τριετής συνύπαρξη του Ευρώ με τα εθνικά νομίσματα»
Εφημερίδα LE MONDE

Ε. ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ «Αποσαφηνίζεται ο δρόμος προς το Ευρώ»
Εφημερίδα Καθημερινή της 15/9/96

Γ. ΚΑΤΗΦΟΡΗ «Η τρίτη φάση της ΟΝΕ της Ευρώπης»
Εφημερίδα το Βήμα της 19/2/95

Β. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ν.ΓΚΑΡΓΚΑΝΑ «Το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Νόμισμα και η Ελλάδα»
Οικονομικός Ταχυδρόμος της 18/7/96 φ29.

Ν.ΜΟΥΣΗ «Τα μεγάλα διλήμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
Οικονομικός Ταχυδρόμος της 18/7/96 φ29.

ΟΙΚ.ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ «ευρώ το τελικό χρονοδιάγραμμα» της 22/1/98
φ4.

ΟΙΚ.ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ «Η ώρα του ευρώ και η δραχμή» της 5/3/98 φ10.

Χ.ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «Κόστος και όφελος από τον διεθνή ρόλο του
κοινού

Ευρωπαϊκού νομίσματος» Οικ. Ταχυδρόμος της 5/3/98 φ10.

HELMUT SCHMIDT «Γιατί είναι απαραίτητη η επιτυχία του ΕΥΡΩ»
Οικ.Ταχυδρόμος της 23/10/97 φ43.

Α.ΚΕΦΑΛΑ «Το ΕΥΡΩ είναι εδώ αλλά η Ελλάδα "ψάχνει"»
Οικ.Ταχυδρόμος της 10/6/97 φ28.

Α.ΣΤΕΡΓΙΟΥ «Επιπτώσεις από την ένταξη στην ΟΝΕ»
Οικ.Ταχυδρόμος της 13/3/97 φ11.

Μ.ΚΑΜΧΗ «Τι ξέρουν οι πολίτες για τα δικαιώματά τους»
Ευρωπαϊκή Επικαιρότητα της 15/11/97 τευχ.86.

Χ.ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ «Το Ευρώ, η Ελληνική επιχείρηση και η ΟΝΕ»
Ευρωπαϊκή Επικαιρότητα της 15/3/98 τευχ.93.

Β.ΣΦΥΡΙΕΡΑ «Το Ευρώ, μια πραγματικότητα»
Ευρωπαϊκή Επικαιρότητα της 15/2/98 τευχ.91.

ΕΟΜΜΕΧ «Το Ευρώ, τι σημαίνει για τις επιχειρήσεις» έντυπο 9/97.

ΕCONOMIST «Οικονομική και Νομισματική και Ένωση» ένθετο 5/98.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ Α) «Η Ευρώπη παγκόσμιος εταίρος»
4/91

Β) «Η Ευρώπη των πολιτών» 6/91

Γ) «Η Ευρωπαϊκή Ένωση» 5/92

Δ) «Από την ενιαία αγορά στην Ε.Ε» 4/92

Ε) «Πότε θα μπει το ΕΥΡΩ στην τσέπη μας» 6/97

ΣΤ) «Δέκα μαθήματα για την Ευρώπη» 7/95

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ «Πως θα μπορούσαν να προσεγγίσουν οι επιχειρήσεις την ΟΝΕ» 5/98 τευχ.96.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ «Το ΕΥΡΩ με απλά λόγια» 5/98 τευχ.97

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ «ΟΝΕ» 4/98.

Γ.ΒΙΒΛΙΑ

Λ.ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ «Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση» 1980, Κεφ. 4, Σελίς 81 και Κεφ. 5, Σελίς 134.

Π.ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ «Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ο ρόλος της Ελλάδας» 1985, Κεφ. 7, Σελίς 143 και Κεφ. 9 Σελίς 513.

Θ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ «Η Ευρωπαϊκή Ένωση, θεσμοί και πολιτικές» 1995, Κεφ. 1, Σελίς 15 και Κεφ. 2, Σελίς 33.

Λ. ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ «Οικονομική και Νομισματική Ένωση» 1993, Κεφ. 7, Σελίς 230.

Λ.ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ «Η νέα Ευρωπαϊκή Οικονομία στο κατώφλι του 21^{ου} αι» 1998, Σελίς 107 και Σελίς 247.

Ν.ΚΑΡΑΜΟΥΖΗ «Ευρώ» 1998.

Ν.ΜΟΥΣΗ «Ευρωπαϊκή Ένωση» 1998.

PAUL TEMPERTON «The EURO» 1997.

PHILIPPE SASSIER «Το Ευρώ» , Έκδοση 1998.

Ν. ΜΑΡΑΒΕΛΙΑΣ - Μ. ΤΣΙΝΙΣΙΤΕΛΗΣ «Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Έκδοση 1995, Σελίς 383 και Σελίς 343.

Ν. ΜΑΡΑΒΕΛΙΑΣ - Μ. ΤΣΙΝΙΣΙΖΕΛΗΣ «Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση θεωρία και πολιτική», Σελίς 97, 1991.

Π. ΑΛΕΞΑΚΗΣ «Ευρωπαϊκή Νομισματική Ενοποίηση», 1990, Η νομισματική ενοποίηση, Σελίς 97.

Ι. ΒΑΒΟΥΡΑΣ «Ευρωπαϊκή Ένωση», 1993, Κεφ. 1, Σελίς 23, Κεφ. 2, Σελίς 31, Κεφ. 3, Σελίς 70 και Κεφ. 6, Σελίς 180.